

Sprawozdanie za rok

20
22

Spis treści

4 |

Przedmowa Przewodniczącego

JAMES MACGUILL

10 |

Członkostwo CCBE w 2022 r.

12 |

Kluczowe dane liczbowe

16 |

Najważniejsze wydarzenia w 2022 r.

- 16 UKRAINA
- 21 CYFRYZACJA WYMIARU SPRAWIEDLIWOŚCI
- 26 OBRONA ZASADY NIEUTOŻSAMIANIA PRAWNIKÓW Z ICH KLIENTAMI
- 30 EUROPEJSKA KONWENCJA O OCHRONIE ZAWODU PRAWNIKA
- 32 ŚRODOWISKO I ZMIANY KLIMATYCZNE

34 |

Komitety i grupy robocze

58 |

Projekty

60 |

Kto jest kim

PREZYDENCJA

PRZEWODNICZĄCY KOMITETÓW I
GRUP ROBOCZYCH

SEKRETARIAT

> Przewodniczący CCBE James McGill

JAMES MACGUILL

Foreword of the President

Rok 2022 był wyjątkowo wymagający dla naszej zaangażowanej w obronę państwa prawa organizacji. Nielegalna inwazja Federacji Rosyjskiej na Ukrainę z 24 lutego, po której nastąpiły niezliczone zbrodnie wojenne popełnione przez najeźdźców (w pełni udokumentowane dzięki nowoczesnym technologiom), postawiła przed CCBE oraz jej samorządami i stowarzyszeniami prawniczymi wiele wyzwań. Uważam, że sprościliśmy tym wyzwaniom i daliśmy przykład wspierając ukraińskie społeczeństwo, a zwłaszcza naszych kolegów prawników.

Nasze wsparcie przybierało różne formy: publiczne wypowiedzi, działalność Komitetu ds. Migracji, zapewnienie rzeczowej i finansowej pomocy, wspieranie działań Unii Europejskiej mających na celu ograniczenie zdolności Federacji Rosyjskiej do dalszego prowadzenia tej nielegalnej wojny, przy jednoczesnym podkreśleniu, że państwo prawa służy ochronie wszystkich obywateli - wsparcie dla Międzynarodowego Trybunału Karnego (MTK), w tym wytyczne dotyczące

gromadzenia dowodów - wskazówki dla kolegów prawników, jak najlepiej pomagać osobom przesiedlonym - organizowanie dla kolegów prawników szkoleń dotyczących kwestii prawnych związanych z konfliktami, takich jak sankcje i MTK, w ramach cieszących się dużą popularnością bezpłatnych webinarów organizowanych wspólnie z Europejską Fundacją Prawników - a ostatnio, oczywiście, wsparcie możliwe dzięki hojności naszych członkowskich samorządów i stowarzyszeń prawniczych, które odpowiedziały

> Przewodniczący CCBE przyjechał z wizytą na Ukrainę, aby wygłosić przemówienie na nadzwyczajnym posiedzeniu Ukraińskiej Rady Adwokackiej przy Krajowej Izbie Adwokackiej Ukrainy.

na apel Krajowej Izby Adwokackiej Ukrainy (UNBA) o dostarczenie agregatów prądotwórczych, aby umożliwić ukraińskim prawnikom dalszą pracę.

Miałem zaszczyt reprezentować CCBE na specjalnym wrześnieowym posiedzeniu Rady UNBA na Ukrainie, podczas którego mogłem osobiście wyrazić naszą zbiorową solidarność. Wielu naszych kolegów zrezygnowało z wykonywania zawodu prawnika, aby stanąć

“

Miałem zaszczyt reprezentować CCBE na specjalnym wrześnieowym posiedzeniu Rady UNBA na Ukrainie, podczas którego mogłem osobiście wyrazić naszą zbiorową solidarność. Wielu naszych kolegów zrezygnowało z wykonywania zawodu prawnika, aby stanąć z bronią w rękę do obrony swojego kraju. Inni pozostali w niebezpiecznych miejscach ponosząc ogromne ryzyko osobiste, aby reprezentować swoich klientów. Ich zespołowa odwaga pozwala spojrzeć na wszystko z odpowiedniej perspektywy.

”

z bronią w rękę do obrony swojego kraju. Inni pozostali w niebezpiecznych miejscach ponosząc ogromne ryzyko osobiste, aby reprezentować swoich klientów. Ich zespołowa odwaga pozwala spojrzeć na wszystko z odpowiedniej perspektywy.

W związku z tym z wyjątkową przyjemnością przyznaliśmy nagrodę w dziedzinie praw człowieka za rok 2022 wspólnie Krajowej Izbie Adwokackiej Ukrainy reprezentowanej przez jej przewodniczącą Lidię Izovitovą i wiceprzewodniczącą Walentyna Gvozdiya oraz naszej koleżance Nadii Volkovej z Ukraińskiej Prawniczej Grupy Doradczej.

W podobny sposób nadal wspieramy Niezależną Izbę Adwokacką Afganistanu, a zwłaszcza koleżanki prawniczki i przedstawicielki środowiska sędziowskiego narażone na realne niebezpieczeństwo ze strony talibów.

Niezależnie od tego, w 2022 roku udało się przywrócić normalność dzięki temu, że mogliśmy powrócić do spotkań na żywo. Spotkania takie wyzwalają energię i kolegalność, które są niezbędne dla sukcesu

takich organizacji jak nasza. Jednak pozytywne doświadczenia, jakie zdobyliśmy w 2020 i 2021 roku w zakresie pracy z wykorzystaniem technologii, zarówno w formie spotkań całkowicie zdalnych, jak i hybrydowych, oznaczają, że nie ma już możliwości powrotu do stanu sprzed pandemii. Spotkania hybrydowe mają przyszłość, zwłaszcza w kontekście komitetów specjalistycznych, jako sposób na zaangażowanie w działalność CCBE młodszych kolegów, jeżeli z powodów zawodowych lub osobistych mają oni utrudnione możliwości podróżowania. Oczywiście nic nie zastąpi osobistego kontaktu.

Jednym z przywilejów wynikających z pełnienia funkcji Przewodniczącego jest możliwość obserwowania w kontaktach z instytucjami europejskimi i innymi organami zewnętrznymi, jak bardzo podmioty te doceniają ogrom pracy wykonywanej przez CCBE w szerokim przedziale spraw i przedsięwzięć. Spotkania te zostały w pełni udokumentowane w raporcie rocznym, jednak być może zaciekawi Państwa fakt, że wiele instytucji wykazywało spore zainteresowanie sposobem, w jaki wykonujemy naszą pracę.

Zazwyczaj na spotkaniach wyjaśniamy, że w skład organizacji wchodzi samorzady i stowarzyszenia prawnicze zarówno z krajów członkowskich Unii Europejskiej, jak i państw należących do Rady Europy. Delegacje krajowe decydują o polityce organizacji, opierając się na intensywnej pracy naszych 27 specjalistycznych komitetów, w których zasiadają praktycy z całej Europy i z każdej tradycji prawnej, wspierani przez naszych doskonałych doradców prawnych. Ponieważ nasi eksperci są praktykami, to mają zdecydowaną przewagę nad

czystymi teoretykami czy przedstawicielami administracji państwowej. Nasza zdolność do szybkich odpowiedzi na zapytania i ankiety jest niezwykle ceniona przez instytucje. Oczywiście korzyścią dla każdego ustawodawcy, czy to w Komisji, Radzie czy Parlamencie, jest dostęp do dokładnych i praktycznych, a nie teoretycznych informacji o tym, jak planowane regulacje prawne będą wpływać na obywateli, a CCBE stała się w tym względzie zaufanym źródłem wiedzy. Ważne jest, abyśmy byli w stanie utrzymać wysoką jakość naszych materiałów.

W tym roku utworzono stanowisko Szefa Spraw Publicznych, dzięki czemu zwiększyliśmy naszą zdolność do nawiązywania kontaktów, co znalazło odzwierciedlenie w niniejszym sprawozdaniu.

Jak wynika z raportu, wiele naszych aktywnych projektów realizujemy przez wiele lat, a kluczem do sukcesu jest konsekwencja. Pragnę podziękować wszystkim zaangażowanym stronom za ich ciężką pracę i starania.

Niektóre projekty można ocenić jednoznacznie pozytywnie, jak na przykład prace nad konwencją o zawodzie prawnika, czy też coroczne opracowywanie informacji na potrzeby Tablicy Wyników Wymiaru Sprawiedliwości oraz sprawozdań na temat rządów prawa.

Niestety, niektóre z realizowanych obecnie zadań stanowią reakcję na przejawy negatywnych zjawisk. Są to między innymi interwencje na rzecz zagrożonych prawników na całym świecie. Niepokojący jest fakt, że liczba wniosków o pomoc wydaje się nieustannie rosnąć.

Oprócz zaangażowania w sprawy naszych własnych samorządów, stowarzyszeń prawniczych i ustawodawców, nawiązaliśmy również wiele kontaktów z innymi organizacjami prawniczymi, co dało nam możliwość przedstawienia naszych analiz i uzyskania poparcia dla naszych podstawowych wartości ze strony innych podmiotów. Uczestniczyliśmy w konferencjach Stowarzyszenia Prawników USA, Europejskiej Rady Adwokatów Karnistów, Europejskiego Stowarzyszenia Młodych Prawników, Federacji Adwokatów Europejskich, Międzynarodowego Stowarzyszenia Prawników oraz Union Internationale des Avocats. Coraz silniejsze stają się nasze relacje z Agencją Praw Podstawowych Unii Europejskiej i Europejską Fundacją Prawników.

Co roku reprezentujemy nasze podstawowe wartości przed sądami europejskimi za pośrednictwem naszej stałej delegacji przy Europejskim Trybunale Praw Człowieka oraz stałej delegacji przy Trybunale Sprawiedliwości, Sądzie i Trybunale EFTA. Ponadto w tym roku odbyliśmy istotne spotkanie z Laurą Codrutą Kövesi i jej zespołem z Urzędu Prokuratury Europejskiej (EPPO). CCBE mogła wyrazić obawy dotyczące niedostatecznych zabezpieczeń proceduralnych. Wsparli ją w tym nasi koledzy z Europejskiej Rady Adwokatów Karnistów. Spotkaliśmy się z konstruktywnym przyjęciem, co sprawi, że praktyka EPPO stanie się jeszcze lepsza.

Nieco większym wyzwaniem okazało się spotkanie z Organizacją Współpracy Gospodarczej i Rozwoju. Musieliśmy podczas tego spotkania wyjaśnić rolę prawników

i odpiąć sugestię, że prawnicy masowo ułatwiają niewłaściwe zachowania - pogląd ten jest coraz częściej wyrażany pomimo braku dowodów. Oczywiście prawnicy, jak wszyscy inni, mogą być współwinni przestępstw, co zresztą jest potępiane przez wszystkie samorzady i stowarzyszenia prawnicze, które nie rozciągają profesjonalnej ochrony na przestępców. Tego typu prawnicy stanowią zdecydowaną mniejszość. Jednak pewne nieprzemysłane komentarze powodują, że zaciera się granica między tym, co dozwolone, a tym, co zabronione. W rzeczywistości odpowiedzialność za zapewnienie, aby nie było niepożądanych luk prawnych, spoczywa nie na praktykach, lecz na ustawodawcy.

Nie chcę komentować wszystkich działań podejmowanych w ciągu roku, ponieważ zostały one odpowiednio przedstawione w poszczególnych częściach niniejszego raportu. Należy się jednak kilka słów podziękowania.

Po pierwsze, dla wszystkich naszych delegacji, w szczególności dla szefów delegacji i specjalistów ds. informacji.

Po drugie, dla naszych specjalistycznych komitetów i ich przewodniczących. Wielkim źródłem wsparcia są nasi poprzedni przewodniczący, którzy równie chętnie jak my wracają do spotkań osobistych i licznie uczestniczą w Sesjach Plenarnych i posiedzeniach Komitetu Stałego, aby służyć swoją mądrością i doświadczeniem. Mam nadzieję, że zostaniemy wybaczone wyróżnienie jednego z poprzednich przewodniczących, który ze szczególną cierpliwością i czujnością

pilnował, abym nie popełniał błędów. Evangelos Tsouroulis, dziękuję.

CCBE nie mogłaby odnieść sukcesu w swojej działalności bez niezwykle sprawnego Sekretariatu kierowanego przez Sekretarza Generalnego, Simone Cuomo. Wszyscy wynieśliśmy doświadczenia z naszych krajowych organizacji, a także własnych firm. Moim zdaniem CCBE charakteryzuje się niezrównanym poziomem profesjonalizmu. Nasz zespół doradców prawnych, menedżerów, ekspertów ds. komunikacji i administratorów, a ostatnio także ekspertów do spraw publicznych liczy nie więcej niż 13 osób, a proszę tylko spojrzeć, jak wiele udało im się osiągnąć. W związku z tym chciałbym złożyć specjalne podziękowania Sophie Testaert, która po 24 latach odeszła z organizacji. Życzymy jej powodzenia w przyszłości.

I wreszcie chciałbym dodać, że z przyjemnością brałem udział w pracach prezydencji, która nigdy nie zawodziła, kiedy pojawiała się konieczność załatwienia jakiejś sprawy. Nasze cotygodniowe rozmowy wideo miały charakter zarówno profesjonalny, jak i kordialny.

Dziękuję Panagiotisowi, Dominique'owi i Thierry'emu, którzy wraz z Romanem będą tworzyć świetny zespół w przyszłym roku. Życzę wam wszelkich sukcesów, zarówno osobistych, jak i związanych z organizacją.

Wszystkim natomiast życzę szczęśliwego i udanego roku 2023 oraz pokoju i sprawiedliwości.

JAMES MACGUILL

Członkostwo CCBE w 2022 r.

Zmiany członkostwa w CCBE:

- Członków pełnoprawnych
- Członek afiliowany
- Członków stowarzyszonych
- Członków obserwatorów

Azerbejdżan: Po prezentacji Azerbejdżańskiej Izby Adwokackiej (ABA), zawierającej szczegółowe wyjaśnienia dotyczące usprawnień w azerbejdżańskim systemie prawnym i zawierającej jasne zobowiązania na przyszłość, wniosek ABA o przyznanie statusu członka obserwatora CCBE został zaakceptowany podczas Sesji Plenarnej CCBE w dniu 13 maja 2022 r. w Dublinie.

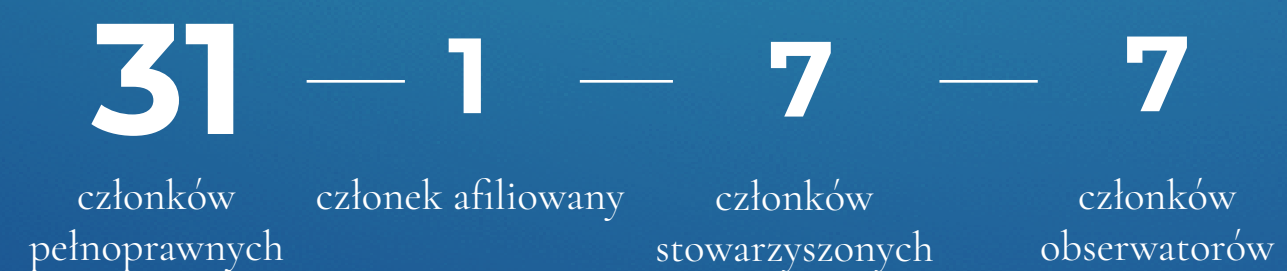
CZŁONKÓW PEŁNOPRAWNYCH

CZŁONEK AFILIOWANY

CZŁONKÓW STOWARZYSZONYCH

CZŁONKÓW OBSERWATORÓW

Samorzędy i stowarzyszenia prawnicze z 46 krajów europejskich

CCBE w liczbach

+1 milion prawników w Europie

CCBE jest uznawana za głos europejskich zawodów prawniczych reprezentujący za pośrednictwem swoich członków ponad milion prawników w Europie.

58

samorządów i stowarzyszeń prawniczych

CCBE występuje w interesie europejskich samorządów i stowarzyszeń prawniczych przed instytucjami europejskimi i międzynarodowymi.

46 krajów

31 członków pełnoprawnych
1 członek afiliowany
7 członków stowarzyszonych
7 członków obserwatorów

29 stanowisk i publikacji

12 dokumentów prezentujących stanowiska

12 oświadczeń

2 odpowiedzi w ramach konsultacji z UE

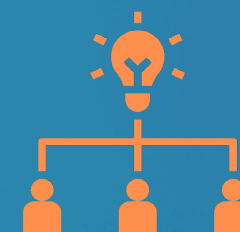
Wytyczne w sprawie społecznej odpowiedzialności biznesu i zawodu prawnika: Najważniejsze uwagi dla samorządów prawniczych i prawników

Przewodnik dla wzorcowego zagranicznego konsultanta prawnego (status)

Przewodnik poświęcony korzystaniu z narzędzi opartych na sztucznej inteligencji przez prawników i firmy prawnicze w UE

6

Sesji Plenarnych i posiedzeń Komitetu Stałego

82

spotkania i grupy robocze

Udział w **54** wydarzeniach i spotkaniach zewnętrznych

W tym wydarzenia organizowane na szczeblu europejskim lub międzynarodowym, łącznie ze spotkaniami z kluczowymi podmiotami na szczeblu UE i innymi wiodącymi instytucjami, takimi jak Rada Europy.

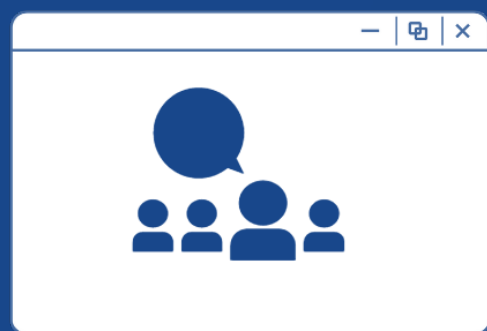

CCBE w liczbach

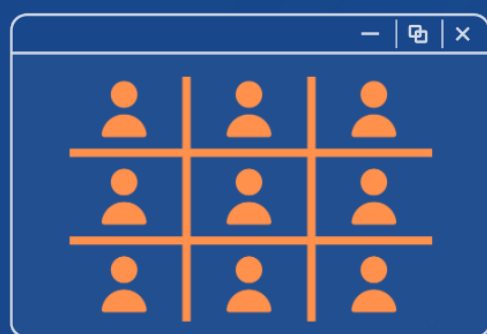
6
wydarzeń online

17/01/2022 Spotkanie online Komitetu Szkoleniowego z siecią Europejskiej Fundacji Prawników (ELF)

15/06/2022 Wspólny webinar z ELF poświęcony Ukrainie i sankcjom UE

23/06/2022 Wspólna konferencja CCBE i Federacji Europejskich Rad Adwokatów (FBE)

11/07/2022 Specjalne posiedzenie Komitetu ds. Migracji z udziałem gości z Agencji Praw Podstawowych (FRA), poświęcone wdrożeniu TPD

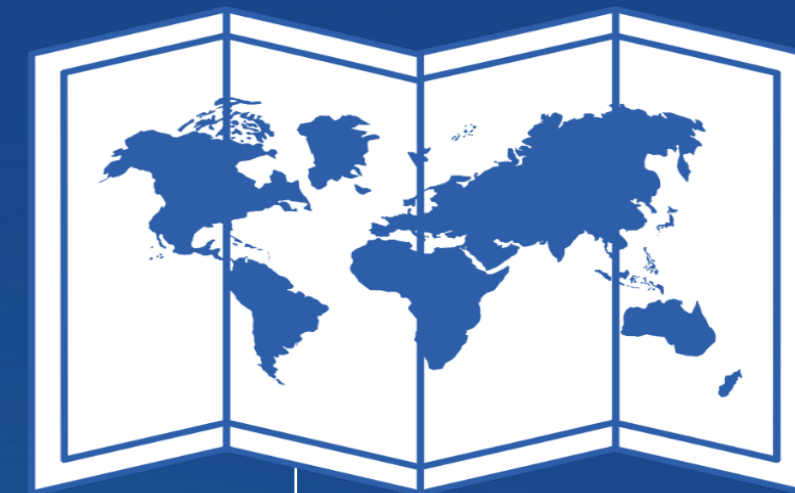
19/07/2022 Webinar na temat sprawozdania z europejskiego szkolenia kadr wymiaru sprawiedliwości i jego kwestionariusza, zorganizowany wspólnie przez CCBE i Komisję Europejską

10/10/2022 Wydarzenie nt. "Inwigilacja i wpływ nowoczesnych narzędzi szpiegowskich na prawa podstawowe"

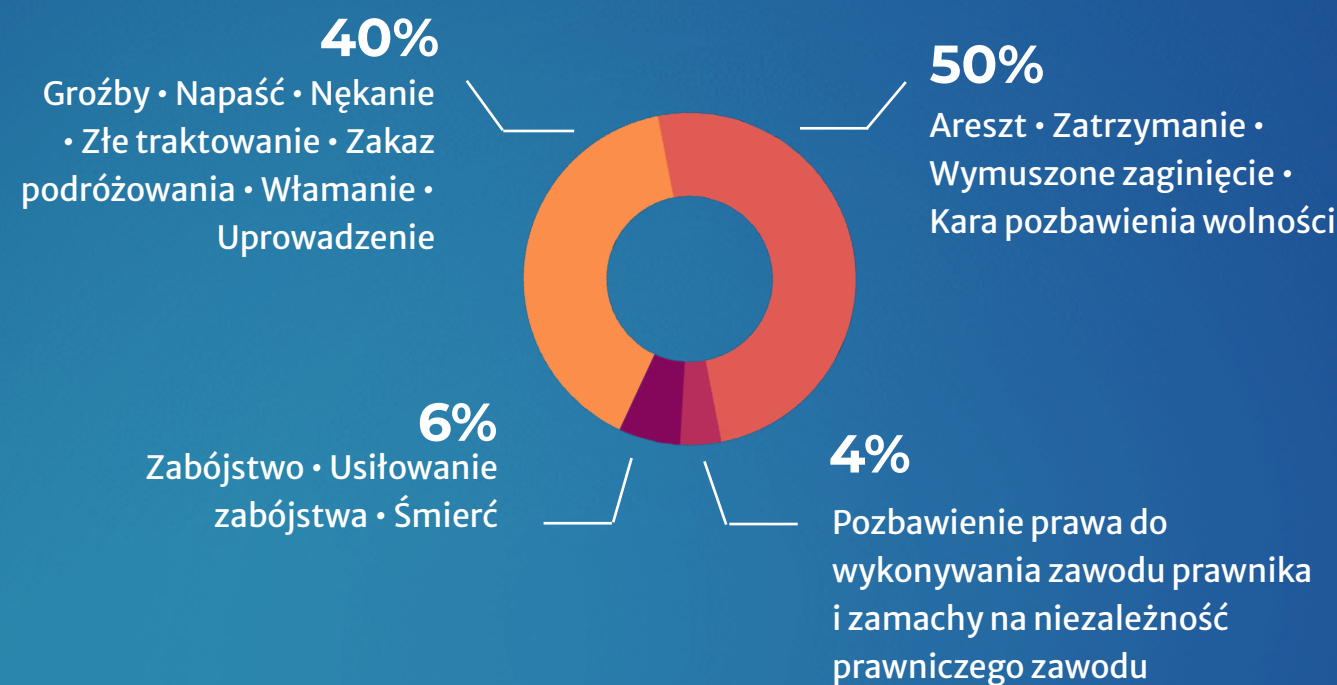
81

listów z wyrazami poparcia dla prawników, którym grozi niebezpieczeństwo,

wysłanych do **40** państw na całym świecie

Rodzaje ataków

NAJWAŻNIEJSZE
WYDARZENIA W 2022 R.

Ukraina

W 2022 roku głównym punktem zainteresowania CCBE stała się inwazja Rosji na

Ukrainę. Od samego początku CCBE podjęła działania mające na celu zapewnienie pomocy w ramach różnego rodzaju inicjatyw i poświęciła tej sprawie kilka webinarów, spotkań i działań. Ponadto CCBE pozostawała w stałym i bliskim kontakcie z Krajową Izbą Adwokacką Ukrainy (UNBA) i prosiła ją o zabieranie głosu oraz informowanie na temat rozwoju sytuacji na każdym posiedzeniu Komitetu Stałego i na każdej Sesji Plenarnej, aby mieć pewność, że udzielana pomoc jest możliwie najbardziej skuteczna i przydatna dla UNBA oraz ukraińskich prawników i obywateli. Poza tym, na listopadowej Sesji Plenarnej CCBE podjęła decyzję o zmianie statusu członkowskiego UNBA z członka obserwatora na członka stowarzyszonego.

> Zapraszamy do obejrzenia nagrania z oficjalnym oświadczeniem CCBE w sprawie inwazji na Ukrainę.

Oświadczenie w sprawie inwazji na Ukrainę i komunikat wideo

Po ataku Rosji na Ukrainę na posiedzeniu Komitetu Stałego w lutym niezwłocznie przyjęto jednogłośnie oświadczenie CCBE wzywające Prokuratora Międzynarodowego Trybunału Karnego do natychmiastowego wszczęcia dochodzenia w celu osądzenia Prezydenta Rosji Władimira Putina i jego współników. Równoległe przewodniczący CCBE, James MacGuill, przygotował również wiadomość wideo, która została opublikowana razem z oświadczeniem.

Pismo do Prokuratora Międzynarodowego Trybunału Karnego w sprawie oświadczenia CCBE

4 marca 2022 r. CCBE wystosowała pismo do Prokuratora Międzynarodowego Trybunału Karnego (MTK), Karima A.A. Khana QC, w którym zwróciła uwagę na wspomniane oświadczenie CCBE w sprawie inwazji na Ukrainę i zaoferowała wszelkie niezbędne wsparcie ze strony CCBE i jej członków.

Oświadczenie w sprawie stosowania dyrektywy w sprawie tymczasowej ochrony niektórych osób przesiedlonych w wyniku rosyjskiej inwazji na Ukrainę

Ponadto na majowej Sesji Plenarnej CCBE przyjęła kolejne oświadczenie w sprawie stosowania dyrektywy o tymczasowej ochronie (TPD) wobec niektórych osób przesiedlonych w wyniku rosyjskiej

inwazji na Ukrainę. W oświadczeniu CCBE z zadowoleniem przyjęła historyczną decyzję Rady UE o udzieleniu ochrony Ukraińcom uciekającym przed wojną w ich kraju poprzez uruchomienie zapisów tej dyrektywy. Jednocześnie Rada wskazuje na kilka kwestii, które zostały zidentyfikowane w pierwszych dwóch miesiącach stosowania dyrektywy i które wymagają wyjaśnienia lub budzą wątpliwości.

Prosimy o zapoznanie się z dokumentem

Zalecenia dotyczące uznawania uprawnień ukraińskich prawników

Ponadto po akceptacji na czerwcowym posiedzeniu Komitetu Stałego, CCBE opublikowała zalecenia dla samorządów i stowarzyszeń prawniczych dotyczące kwalifikacji ukraińskich prawników, uwzględniające Rekomendację Komisji Europejskiej w sprawie uznawania kwalifikacji osób uciekających przed inwazją Rosji na Ukrainę.

Prosimy o zapoznanie się z dokumentem

Szkolenie dla prawników

We współpracy z Europejską Fundacją Prawników (ELF) CCBE zorganizowała dwa webinary poświęcone skutkom sytuacji na Ukrainie i roli prawniczych zawodów. Pierwszy odbył się 20 maja, a jego tematem była "[Ukraina i Międzynarodowy Trybunał Karny \(MTK\): rola europejskich prawników](#)". Webinar ten, obejmujący prezentacje przedstawione przez

→ [ciąg dalszy na stronie 18](#)

→ Szkolenie dla prawników

kilku kluczowych mówców MTK, stanowił wprowadzenie do MTK i Statutu Rzymskiego, a zwłaszcza roli prawników broniących ofiar przed Trybunałem. Podczas webinaru poruszono również kwestię stosowania zasady jurysdykcji uniwersalnej, zgodnie z którą państwa mogą ścigać przestępców przebywających na ich terytorium niezależnie od miejsca popełnienia przestępstw oraz narodowości sprawców i ofiar. Wydarzenie, które zgromadziło ponad 200 uczestników, można obejrzeć [tutaj](#). Drugi wspólny webinar CCBE-ELF zatytułowany "Sankcje UE i Ukraina - rola zawodów prawniczych" odbył się 15 czerwca. Jego celem było zapewnienie europejskim prawnikom pomocy w poruszaniu się po unijnych pakietach sankcji wobec Rosji. Wydarzenie okazało się ogromnym sukcesem, ponieważ udział w nim wzięło ponad 700 osób, co stanowi największą liczbę uczestników jakiegokolwiek webinaru organizowanego do tej pory przez CCBE-ELF. W jego trakcie odbyły się prezentacje Komisji Europejskiej, a także kilku prawników oraz przedstawicieli samorządów i stowarzyszeń prawniczych. Główne wnioski z webinaru dostępne są pod tym [adresem](#).

Sankcje wobec Rosji

CCBE stworzyła zespół ekspertów mających za zadanie analizę środków związanych z sankcjami, które wywierają wpływ na usługi doradztwa prawnego po wprowadzeniu w dniu 6 października 2022 r. środków zabraniających świadczenia usług doradztwa prawnego, bezpośrednio lub pośrednio, na rzecz rządu Rosji lub osób prawnych,

> Od lewej do prawej: Nadia Volkova, ukraińska prawniczka, Valentyn Gvozdiy wiceprzewodniczący UNBA, Lidiya Izovitova, przewodnicząca UNBA, Marie Arena, przewodnicząca Podkomisji Praw Człowieka Parlamentu Europejskiego (DROI), Stefan von Raumer, przewodniczący Komitetu Praw Człowieka CCBE i James MacGuill, przewodniczący CCBE, podczas uroczystości wręczenia Nagrody Praw Człowieka CCBE 2022.

podmiotów bądź organów mających siedzibę w Rosji. Zakaz ten nie obowiązuje w szeregu przypadków. CCBE analizuje wpływ sankcji i pozostaje w kontakcie z Komisją w celu wyjaśniania niektórych aspektów. Ponadto CCBE przystąpiła do analizowania propozycji Komisji (z grudnia 2022 r.) dotyczącej dyrektywy w sprawie określenia przestępstw i kar za naruszenie unijnych środków ograniczających (sankcji).

CCBE przeprowadziła również kilka rozmów z Komisją Europejską w celu przedyskutowania niektórych kwestii dotyczących Ukrainy, w tym sankcji. Po wprowadzeniu sankcji wobec Rosji Komisja Europejska utworzyła grupę zadaniową "Freeze and Seize", której celem jest koordynacja działań na szczeblu unijnym i krajowym. Utworzono również podgrupę grupy zadaniowej, której prace koordynuje DG FISMA (Unia Stabilności Finansowej, Usług Finansowych i Rynków Kapitałowych), a która analizuje możliwe środki wykraczające poza zamrażanie aktywów, na przykład konfiskatę, i w której skład wchodzi przedstawiciele państw członkowskich. CCBE zaproszono do udziału

w posiedzeniu podgrupy ds. zamrażania aktywów w kwietniu wraz z kilkoma innymi stowarzyszeniami europejskimi. Aby móc wnieść wkład w dyskusje i ocenić, czy należące do CCBE samorzady i stowarzyszenia prawnicze potrzebują pomocy w zakresie środków związanych z sankcjami, CCBE przeprowadziła wśród swoich członków ankietę na ten temat. Również w tym zakresie CCBE pozostawała w stałym kontakcie z Agencją Praw Podstawowych UE (FRA).

Europejski Dzień Prawnika 2022

W związku z inwazją na Ukrainę i jej wpływem na dotkniętą nią ludność, CCBE wybrała temat przewodni Europejskiego Dnia Prawnika 2022, który odbędzie się

25 października. Brzmi on: "Niech w czasie wojny zwycięża prawo: rola prawników". Celem tego tematu było podkreślenie istotnej roli, jaką mogą odegrać prawnicy, samorzady i stowarzyszenia prawnicze w kontekście wojny, zapewniając ochronę indywidualnych praw człowieka. Prawnicy odgrywają ważną rolę w kontekście wojny pomagając między innymi osobom uciekającym przed konfliktem i poszukującym bezpiecznego schronienia. Dzięki obecności na granicach lub uruchomieniu punktów kontaktowych świadczących pomoc prawną uchodźcom, prawnicy przyczyniają się do obrony prawa do azylu gwarantowanego przez takie instrumenty prawne jak Karta Praw Podstawowych UE (art. 18) czy Konwencja Genewska z 1951 roku. Prawnicy odgrywają również kluczową rolę w przypadku sankcji nakładanych przez rządy w związku z wojną, zarówno pod względem oceny wpływu sankcji na usługi prawne, jak i w związku z rolą prawników w doradzaniu klientom w zakresie przestrzegania zastosowanych środków i sankcji. Kilka samorządów i stowarzyszeń prawniczych przygotowało podobne inicjatywy i wydarzenia mające na celu promocję tego dnia i ważnych tematów.

[Więcej informacji na temat EDP tutaj.](#)

Nagroda Praw Człowieka CCBE 2022: Ukraina w centrum uwagi

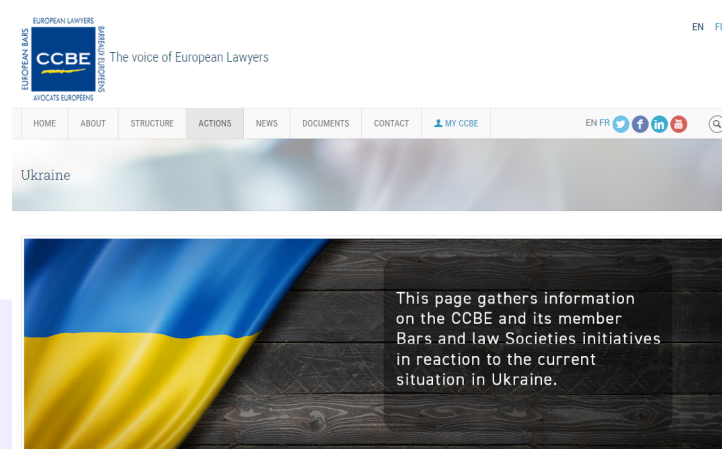
Jak wspomniano w części poświęconej Nagrodzie Praw Człowieka CCBE 2022, tegoroczne wyróżnienie zostało przyznane podczas listopadowej Sesji Plenarnej ukraińskiej prawniczce Nadii Volkovej oraz

[Więcej informacji na temat Nagrody Praw Człowieka CCBE można znaleźć tutaj.](#)

→ Najważniejsze wydarzenia w 2022 r., c.d. - Ukraina

Krajowej Izbie Adwokackiej Ukrainy (UNBA). Poprzez tę nagrodę CCBE pragnie podkreślić ważną rolę, jaką przedstawiciele zawodów prawniczych odgrywają dla obywateli Ukrainy w obronie ich podstawowych praw. Pokazuje ona również potrzebę utrzymania integralności wymiaru sprawiedliwości i rządów prawa, zwłaszcza w czasie wojny.

Zapoznaj się ze stroną internetową CCBE poświęconą Ukrainie [CZYTAJ WIĘCEJ](#)

W celu ułatwienia ukraińskim prawnikom i osobom potrzebującym pomocy prawnej CCBE stworzyła stronę internetową poświęconą sytuacji na Ukrainie, na której gromadzone są informacje o inicjatywach CCBE oraz należących do niej samorządów i stowarzyszeń prawniczych. Przykładem tego jest link do inicjatywy Rady Europy i Komisji Europejskiej pod nazwą "Programme for Human Rights Education for Legal Professionals" (HELP), która polega na uruchomieniu wirtualnych stanowisk azylowo-migracyjnych HELP dla prawników pomagających osobom uciekającym przed

wojną na Ukrainie. Zarządzają nimi opiekunowie HELP, wśród których znajdują się eksperci CCBE. Strona internetowa CCBE, a w szczególności ta inicjatywa, została również umieszczona w dziale zasobów ogólnych - desków Rady Europy, co z kolei pozwoliło na wyeksponowanie zaangażowania CCBE i umożliwiło urzędnikom krajowym rozpowszechnienie tej informacji w ich krajach. Ponadto na stronie znajduje się lista krajowych i/lub lokalnych punktów kontaktowych wskazanych przez samorzady i stowarzyszenia prawnicze, z którymi mogą się skontaktować osoby uciekające z

Ukrainy i potrzebujące pomocy prawnej. Lista ta jest regularnie aktualizowana od czasu pierwotnej publikacji i w chwili obecnej jest dostępna również w języku ukraińskim. Zaktualizowany dokument został także opublikowany przez Komisję Europejską na jej stronie internetowej poświęconej Ukrainie, dzięki czemu inicjatywa ta stała się bardziej widoczna.

Wsparcie i pomoc finansowa

CCBE oraz kilka zrzeszonych w niej samorządów i stowarzyszeń prawniczych udzieliło wsparcia finansowego, które zostanie przeznaczone na pomoc ukraińskim prawnikom i ich rodzinom. ■

NAJWAŻNIEJSZE WYDARZENIA W 2022 R.

Cyfryzacja wymiaru sprawiedliwości

Przez cały rok CCBE organizowała i angażowała się w liczne inicjatywy dotyczące cyfryzacji wymiaru sprawiedliwości, ponieważ był to, podobnie jak w 2021 r., kluczowy priorytet CCBE w roku 2022.

Przez cały rok CCBE organizowała i angażowała się w liczne inicjatywy dotyczące cyfryzacji wymiaru sprawiedliwości, ponieważ był to, podobnie jak w 2021 r., kluczowy priorytet CCBE w roku 2022. Jakkolwiek CCBE z zadowoleniem przyjmuje inicjatywy wspierające cyfryzację procedur sądowych, sprzyjające interoperacyjności różnych systemów krajowych i promujące wdrażanie nowych technologii w codziennym funkcjonowaniu wymiaru sprawiedliwości, to jednak trzeba pamiętać o gwarancjach, które należy zapewnić w celu ochrony praw podstawowych i poszanowania zasadniczych wartości zawodów prawniczych. Z tą wyrażoną przez CCBE obawą w pełni zgodziła się również Salla Saastamoinen, dyrektor ds. wymiaru sprawiedliwości w sprawach cywilnych i gospodarczych, podczas listopadowej Sesji Plenarnej CCBE.

Stanowisko w sprawie propozycji dotyczącej e-ID: dobra inicjatywa, jednak konieczne są pewne poprawki i uściślenia

W dniu 1 kwietnia 2022 r., w odpowiedzi na propozycję dotyczącą e-ID, CCBE przyjęła dokument przedstawiający jej stanowisko, w którym dokonano analizy rozporządzenia e-IDAS. CCBE uważa, że nowa propozycja przyczyni się do stworzenia silniejszego, solidniejszego, bezpieczniejszego i szerzej wykorzystywanego ekosystemu cyfrowego w UE. Tym niemniej, CCBE zidentyfikowała również szereg obaw, które zostały przedstawione w tym dokumencie.

Prosimy o zapoznanie się z dokumentem

Stanowisko w sprawie projektu rozporządzenia ustanawiającego zharmonizowane zasady w zakresie sztucznej inteligencji (Artificial Intelligence Act)

Przez cały rok CCBE uważnie śledziła unijny proces legislacyjny związany z wykorzystaniem sztucznej inteligencji, a także prace Rady Europy nad ramami prawnymi dotyczącymi SI, podjęte przez Komitet ds. Sztucznej Inteligencji (CAI), w którego

→ ciąg dalszy na stronie 22

> Peter Homoki, autor Przewodnika po sztucznej inteligencji dla prawników i firm prawniczych w UE.

spotkaniu inauguracyjnym w dniach 4-6 kwietnia 2022 r. uczestniczyła. W tym celu, po opublikowaniu projektu Komisji Europejskiej w sprawie rozporządzenia dotyczącego sztucznej inteligencji, CCBE przyjęła 8 października 2022 r. stanowisko, które zostało również omówione i zaprezentowane szerokiemu gronu europosłów. Dokument ten bazuje na wcześniejszych materiałach przygotowanych przez CCBE i zawiera rozwinięcie jej stanowiska w zakresie kilku aspektów proponowanego rozporządzenia w sprawie sztucznej inteligencji.

[Prosimy o zapoznanie się z dokumentem](#)

Stanowisko w sprawie projektu rozporządzenia dotyczącego zharmonizowanych zasad sprawiedliwego dostępu do danych i ich wykorzystywania (Data Act)

W odpowiedzi na propozycję Komisji Europejskiej w sprawie rozporządzenia dotyczącego zharmonizowanych zasad sprawiedliwego dostępu do danych i ich wykorzystywania (Data Act), CCBE przyjęła 11 listopada 2022 r. swoje stanowisko. Celem propozycji jest zapewnienie sprawiedliwego podziału wartości z tytułu danych między uczestnikami rynku danych oraz promowanie

dostępu do danych i ich wykorzystywania. CCBE stoi jednak na stanowisku, że zakres podmiotowy i przedmiotowy projektowanego aktu prawnego jest zbyt szeroki, że w rozporządzeniu o danych osobowych powinien znaleźć się ogólny przepis zapewniający odpowiednią ochronę tajemnicy zawodowej oraz że należy doprecyzować zakres i warunki udostępniania danych organom publicznym.

[Prosimy o zapoznanie się z dokumentem](#)

Stanowisko w sprawie projektu rozporządzenia dotyczącego cyfryzacji współpracy sędziowskiej i dostępu do wymiaru sprawiedliwości w transgranicznych sprawach cywilnych, gospodarczych i karnych

W dniu 29 lipca 2022 r., CCBE przyjęła dodatkowe stanowisko w odpowiedzi na projekt Komisji Europejskiej dotyczący rozporządzenia w sprawie cyfryzacji współpracy sędziowskiej i dostępu do wymiaru sprawiedliwości w transgranicznych sprawach cywilnych, gospodarczych i karnych. Stanowisko to wynika z kilku innych opracowań dotyczących tej inicjatywy, przygotowanych przez CCBE w 2021 roku.

[Prosimy o zapoznanie się z dokumentem](#)

Oświadczenie w sprawie afery Pegasus

1 lutego 2022 r. CCBE wydała oświadczenie, w którym wyraziła poważne zaniepokojenie tzw.

"afery Pegasus" i inwigilacją bądź potencjalną inwigilacją prawników, oraz ponownie podkreśliła znaczenie tajemnicy zawodowej i tajemnicy adwokackiej. W tym kontekście CCBE wezwała władze krajowe i europejskie, za pośrednictwem instytucji UE i Rady Europy, do podjęcia kroków mających na celu ochronę i wzmocnienie poufności komunikacji na linii prawnik-klient w przypadku stosowania nowoczesnych technologii, oraz do zapewnienia, aby materiały chronione tajemnicą zawodową i tajemnicą adwokacką zostały wyłączone przy pomocy instrumentów prawa międzynarodowego, takich jak europejska konwencja o zawodzie prawnika, z zakresu operacji inwigilacyjnych. Wreszcie, w swoim oświadczeniu CCBE zwróciła się do władz krajowych i europejskich o uwzględnienie jej zaleceń dotyczących ochrony praw podstawowych w kontekście "bezpieczeństwa narodowego", a także ochrony poufności klientów w kontekście działań o charakterze inwigilacyjnym.

[Prosimy o zapoznanie się z dokumentem](#)

Wspólne oświadczenie wzywające UE do wprowadzenia zakazu stosowania systemów predykcji i profilowania z zastosowaniem sztucznej inteligencji w policji i sądownictwie karnym

CCBE podpisała wspólne oświadczenie opublikowane 1 marca 2022 r., wzywające Unię Europejską do wprowadzenia zakazu stosowania systemów predykcji i profilowania z zastosowaniem sztucznej

inteligencji w policji i sądownictwie karnym. W oświadczeniu stwierdza się, że chociaż podjęto istotne kroki w celu uregulowania systemów SI, w tym w obszarze ścigania przestępstw i sądownictwa karnego, to instytucje UE i wszystkie państwa członkowskie UE powinny zakazać wykorzystywania systemów predykcji i profilowania z zastosowaniem sztucznej inteligencji w ściganiu przestępstw i sądownictwie karnym.

[Prosimy o zapoznanie się z dokumentem](#)

Przewodnik CCBE-ELF poświęcony wykorzystywaniu sztucznej inteligencji przez prawników i firmy prawnicze w UE

W ramach wspólnego projektu CCBE i Europejskiej Fundacji Prawników (ELF) "AI4Lawyers", finansowanego przy wsparciu programu Unii Europejskiej "Sprawiedliwość", w 2022 r. sfinalizowano czwarty i ostatni etap w postaci Przewodnika dotyczącego wykorzystywania sztucznej inteligencji przez prawników i firmy prawnicze w UE. Projekt miał na celu pokazać prawnikom oraz małym i średnim kancelariom prawnym jak lepiej wykorzystywać możliwości oferowane przez nowe technologie, takie jak systemy konwersacyjne, dzięki którym można

[Z Poradnikiem można zapoznać się pod tym adresem.](#)

Zapraszamy do obejrzenia filmów z różnych prezentacji i dyskusji poświęconych temu wydarzeniu.

tworzyć nowe kanały obsługi klientów. Mówiąc dokładniej, Przewodnik pomoże prawnikom lepiej wykorzystywać sztuczną inteligencję oraz inne nowatorskie technologie informatyczne w ich codziennej praktyce zawodowej. Ma on charakter edukacyjny i zawiera praktyczne informacje o tym, jakich narzędzi należy używać i jak je stosować. Przewodnik został oficjalnie przedstawiony podczas publicznej prezentacji zorganizowanej przez CCBE i ELF 31 marca 2022 roku. Po otwierających wystąpieniach przewodniczącego CCBE, Jamesa MacGuilla, i przewodniczącego Rady Dyrektorów ELF, Pétera Szabó, odbyły się dwa panele pt. (1) "Cyfrowa transformacja firm prawniczych - wyzwania i możliwości" oraz (2) "Czy sztuczna inteligencja może zagwarantować sprawiedliwość?".

Światowe Forum Sprawiedliwości

31 maja 2022 r. Sekretarz Generalny CCBE, Simone Cuomo, wygłosił na sesji plenarnej Światowego

Forum Sprawiedliwości w Hadze przemówienie pt. "Wykorzystywanie technologii na rzecz dobra: wyzwania polityczne, prawne i etyczne". W swoim wystąpieniu podkreślił on zwłaszcza, że "wraz z wielkimi korzyściami, jakie oferuje technologia, pojawia się również wielka odpowiedzialność za zapewnienie, że technologie w wymiarze sprawiedliwości będą wykorzystywane w etyczny i sprawiedliwy sposób oraz będą się koncentrować na człowieku".

Sesja IBA Miami "Czy 'zli' klienci zasługują na 'dobrych' prawników?"

3 listopada 2022 r. sekretarz generalny CCBE, Simone Cuomo, uczestniczył w ramach dorocznej konferencji Międzynarodowego Stowarzyszenia Prawników 2022 w Miami w sesji na temat "Czy 'zli' klienci zasługują na 'dobrych' prawników?". W swoim wystąpieniu podkreślił on, że prawo dostępu do prawnika

powinno być zawsze zagwarantowane każdemu oskarżonemu o popełnienie przestępstwa. Jednak w przypadku usług prawnych co do zasady ważne jest, aby zachęcać prawników do tego, by zawsze brali pod uwagę szersze implikacje swojej pracy, a także aby pomagać im w zapobieganiu sytuacjom, w których klienci wykorzystują ich porady do działań niezgodnych z prawem lub do nadużywania procedur sądowych.

Warsztaty na temat cyfryzacji wymiaru sprawiedliwości: w kierunku mapy drogowej UE?

24 października 2022 r. sekretarz generalny CCBE, Simone Cuomo, uczestniczył w warsztatach dotyczących ewentualnej mapy drogowej UE w zakresie cyfryzacji wymiaru sprawiedliwości, zorganizowanych przez czeską prezydentkę Rady UE. W trakcie prezentacji dla przedstawicieli administracji rządowych podkreślił on zwłaszcza, że w procesie cyfryzacji postępowań sądowych rządy powinny dążyć do poprawy wymiaru sprawiedliwości, a nie szukać jedynie korzyści w postaci obniżenia kosztów lub zwiększenia efektywności. Jeżeli celem ma być jedynie obniżenie kosztów wymiaru sprawiedliwości, to z pewnością

> Przewodniczący CCBE wygłasza podczas sesji IBA Miami przemówienie pt. "Odwrócenie deficytu praworządności w Europie: jaki wkład mogą wnieść prywatne firmy prawnicze".

ucierpi na tym jego jakość. Z drugiej strony, jeżeli cyfryzacja zostanie wykorzystana jako środek służący do usprawnienia procesu sądowego poprzez zadbanie o to, aby w procesie tym odpowiednio uwzględniono i zintegrowano potrzeby wszystkich stron, wówczas system e-sprawiedliwości może potencjalnie poprawić dostęp do wymiaru sprawiedliwości!"

Forum Zawodów Prawniczych UE nt. "Utrzymanie atrakcyjności zawodów prawniczych: jak możemy przewidzieć przyszłe trendy"

2 grudnia 2022 r. przedstawiciele CCBE uczestniczyli w pierwszej konferencji Forum Zawodów Prawniczych UE, któremu patronuje Akademia Prawa Europejskiego i które jest miejscem spotkań wielu zawodowych organizacji prawniczych w Europie. Elementem udziału CCBE było wygłoszenie przez Przewodniczącego Komitetu CCBE ds. Przyszłości Zawodów Prawniczych i Usług Prawnych, Christiana Lemke, oraz Przewodniczącego Komitetu CCBE ds. Społecznej Odpowiedzialności Biznesu, Alix Frank-Thomasser, referatu pt. "Wizerunek zawodów prawniczych" podczas drugiej sesji konferencji oraz referatu pt. "Dostęp do zawodów prawniczych" podczas sesji trzeciej. W swoim wystąpieniu Christian Lemke opisał między innymi wpływ technologii prawniczych (LegalTech) zarówno na oczekiwania społeczeństwa wobec wymiaru sprawiedliwości, jak i na umiejętności wymagane od przyszłych prawników. Ponadto podkreślił potrzebę inwestowania przez przedstawicieli zawodów prawniczych w procesy cyfryzacji po to, aby byli oni w stanie sprostać tym oczekiwaniom. Poza tym, Alix Frank-Thomasser podkreśliła również w odniesieniu do cyfryzacji fakt, że pandemia COVID-19 zadziałała jak katalizator, który spowodował turbodoładowanie rozwoju w tym zakresie, co oznacza, że dla prawników kluczową kwestią jest skuteczne radzenie sobie z cyfryzacją, automatyzacją, sztuczną inteligencją i pracą zdalną. ■

NAJWAŻNIEJSZE WYDARZENIA W 2022 R.

Obrona zasady nieutożsamiania prawników z ich klientami

Ostatnie wydarzenia na szczeblu europejskim i międzynarodowym doprowadziły do sytuacji, w których prawnicy zaczęli być przedstawiani jako osoby wspierające nielegalne lub nieetyczne praktyki (patrz [punkt](#) dotyczący roli prawników w związku z inwazją Rosji na Ukrainę) CCBE i należące do niej samorzady i stowarzyszenia prawnicze uznały za istotne, by wyraźnie zaznaczyć, że nigdy nie pochwalają działań żadnego prawnika, który świadomie uczestniczy w jakiegokolwiek działalności przestępczej klienta, czy to związanej z praniem brudnych pieniędzy, uchylaniem się od płacenia podatków, czy jakąkolwiek inną działalnością o charakterze kryminalnym. Jednakże ostatnie propozycje miałyby poważne skutki dla zawodów prawniczych i społeczeństwa w szerszym wymiarze. Dlatego też CCBE uznała za konieczne, aby nadać tej kwestii priorytet i zabrać głos w tej sprawie tak, by zapewnić, że ryzyko i konsekwencje proponowanych środków zostaną wyjaśnione i zrozumiane.

Odpowiedź w ramach konsultacji publicznych dotyczących rozwiązania problemu roli podmiotów ułatwiających niewłaściwe zachowania

CCBE przyjęła odpowiedź w ramach konsultacji Komisji Europejskiej nt. "Unikanie opodatkowania i agresywnego planowania podatkowego w UE - rozwiązanie problemu roli podmiotów ułatwiających niewłaściwe zachowania". W odpowiedzi CCBE potwierdziła, iż zdecydowanie potępia każdego prawnika angażującego się w nielegalne działania i przypomina, że osobom takim grożą zarówno zarzuty karne przed sądami powszechnymi, jak i sankcje dyscyplinarne, w tym pozbawienie prawa wykonywania zawodu. Tym niemniej CCBE zdecydowanie sprzeciwia się ogólnemu szufladkowaniu prawników jako "osób

ułatwiających niewłaściwe zachowania". Prawnicy są w istocie "strażnikami", a nie "pomocnikami". Jak podkreśla Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), "większość prawników przestrzega prawa i odgrywa ważną rolę służąc przedsiębiorstwom i osobom fizycznym pomocą w rozumieniu i przestrzeganiu przepisów oraz przyczyniając się do sprawnego funkcjonowania systemu finansowego. Tych przestrzegających prawa profesjonalistów należy odróżniać od niewielkiej grupy prawników, którzy wykorzystują swoje umiejętności i znajomość przepisów do aktywnego promowania, wprowadzania na rynek oraz ułatwiania przestępstw popełnianych przez ich klientów".

Prosimy o zapoznanie się z dokumentem

Wytyczne w sprawie społecznej odpowiedzialności biznesu i zawodu prawnika: Najważniejsze uwagi dla samorządów prawniczych i prawników

CCBE przyjęła Wytyczne w sprawie społecznej odpowiedzialności biznesu i zawodu prawnika: Najważniejsze uwagi dla samorządów prawniczych i prawników CCBE od wielu lat śledzi rozwój sytuacji w dziedzinie społecznej odpowiedzialności biznesu (CSR) i jej wpływu na zawody prawnicze. Przyjęte wytyczne, adresowane do prawników, firm prawniczych, samorządów i stowarzyszeń prawniczych, zawierają omówienie ostatnich wydarzeń społecznych i politycznych w zakresie CSR, dzięki czemu mogą służyć jako narzędzie do analizy kluczowych kwestii w dzisiejszej praktyce zawodów prawniczych. Wytyczne te bazują na poprzednich wytycznych CCBE, z których ostatnie pochodzą z 2017 r., i zawierają dwie zaktualizowane listy praktycznych pytań służących do samooceny, jedną przeznaczoną dla prawników i firm prawniczych, a drugą dla samorządów i stowarzyszeń prawniczych.

Prosimy o zapoznanie się z dokumentem

→ ciąg dalszy na stronie 28

→ Ciąg dalszy: Obrona zasady nieutożsamiania prawników z ich klientami

“

CCBE i należące do niej samorządy i stowarzyszenia prawnicze uznały za istotne, by wyraźnie zaznaczyć, że nigdy nie pochwalają działań żadnego prawnika, który świadomie uczestniczy w jakiegokolwiek działalności przestępczej klienta, czy to związanej z praniem brudnych pieniędzy, uchylaniem się od płacenia podatków, czy jakiegokolwiek inną działalnością o charakterze kryminalnym. Jednakże ostatnie propozycje miałyby poważne skutki dla zawodów prawniczych i społeczeństwa w szerszym wymiarze. Dlatego też CCBE uznała za konieczne, aby nadać tej kwestii priorytet i zabrać głos w tej sprawie tak, by zapewnić, że ryzyko i konsekwencje proponowanych środków zostaną wyjaśnione i zrozumiane.

”

Konferencja na temat "Rola prawników po pandemii 2022 - dynamika pracy w spolaryzowanych społeczeństwach, zmieniający się wizerunek prawników i ewolucja prawniczej praktyki"

W związku z czerwcowym posiedzeniem Komitetu Stałego CCBE zorganizowana została wspólna konferencja CCBE i Federacji Adwokatur Europejskich (FBE) na temat "Rola prawników po pandemii 2022 - dynamika pracy w spolaryzowanych społeczeństwach, zmieniający się wizerunek prawników i ewolucja prawniczej praktyki". Podczas konferencji poruszono kilka ważnych kwestii, w tym promowanie odpowiedzialności społecznej i przeciwdziałanie nadużyciom sądowym, a także innowacje i cyfryzację praktyki prawnej (więcej informacji na temat prac CCBE dotyczących cyfryzacji można znaleźć w poprzednim punkcie).

Spotkanie z Grupą Zadaniową OECD ds. Przestępstw Podatkowych i Innych

Podobnie jak w roku poprzednim, CCBE została zaproszona na kolejne spotkanie w dniu 29 czerwca 2022 r. z Grupą Zadaniową Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) ds. Przestępstw Podatkowych i Innych. W skład Grupy Zadaniowej wchodzi przedstawiciele ponad 40 krajów, a delegaci wywodzą się głównie z trzech rodzajów instytucji: administracji

podatkowych; ministerstw finansów oraz organów ścigania (policja, prokuratura itp.). W trakcie tego posiedzenia Radę reprezentowali: Przewodniczący CCBE James MacGuill, Przewodniczący Komitetu Podatkowego CCBE Jacques Taquet, Przewodniczący Komitetu ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy Rupert Manhart, Przewodniczący Komitetu Deontologii Bertrand Debosque oraz Szef Spraw Publicznych CCBE Peter McNamee. Podczas sesji zatytułowanej "Rola stowarzyszeń zawodowych w zwalczaniu przestępstw popełnianych przez profesjonalistów", CCBE miała możliwość zaprezentowania działalności stowarzyszeń zawodowych w dziedzinie prewencji oraz prac i wprowadzonych w życie środków mających na celu zwalczanie przestępczości popełnianej przez profesjonalistów. ■

NAJWAŻNIEJSZE WYDARZENIA W 2022 R.

Europejska konwencja o ochronie zawodu prawnika

Od samego początku, czyli od 2017 roku, CCBE zdecydowanie wspiera prace nad stworzeniem nowego instrumentu prawnego dotyczącego ochrony zawodu prawnika. CCBE jest głęboko przekonana, że potrzebny jest wiążący instrument prawny stanowiący odpowiedź na coraz częstsze ataki i wyzwania stojące przed zawodem prawnika, które bezpośrednio utrudniają poszanowanie rządów prawa i dostęp klientów prawników do wymiaru sprawiedliwości.

W kierunku nowego instrumentu prawnego

W styczniu 2022 roku Komitet Ministrów Rady Europy powołał do życia [Komitet Ekspertów ds. Ochrony Prawników \(CJ-AV\)](#). Zadaniem Komitetu jest opracowanie instrumentu prawnego mającego na celu wzmocnienie ochrony zawodu prawnika i prawa do wykonywania zawodu bez żadnych uszczerbków i ograniczeń, pod nadzorem Komitetu Ministrów i Europejskiego Komitetu Współpracy Prawnej (CDCJ).

W skład CJ-AV wchodzi 15 przedstawicieli państw członkowskich oraz uczestnicy

i obserwatorzy, w tym CCBE, zgodnie z przyjętym [zakresem kompetencji](#). Jako obserwator, CCBE aktywnie uczestniczyła w pracach CJ-AV podczas trzech posiedzeń CJ-AV zorganizowanych w 2022 roku i pomiędzy nimi. W 2024 r. zorganizowane zostaną trzy dodatkowe spotkania w celu dalszego omówienia treści przyszłego instrumentu prawnego.

> Laurent Pettiti, przewodniczący Grupy Roboczej ds. Konwencji Europejskiej CCBE jako przedstawiciel CCBE podczas spotkań CJ-AV.

Nowy status obserwatora CCBE

W związku z pracami CJ-AV, ale również szerszą działalnością CCBE, [Europejski Komitet Współpracy Prawnej \(CDCJ\)](#) na 99. posiedzeniu plenarnym w listopadzie 2022 r. podjął decyzję o [przyznaniu](#) CCBE statusu obserwatora, co ma przyczynić się do realizacji jego celów.

Od momentu powstania w 1963 roku CDCJ odpowiada za normotwórczą działalność

Rady Europy w dziedzinie prawa publicznego i prywatnego. Do osiągnięć CDCJ należy zaliczyć przede wszystkim dużą liczbę wiążących lub niewiążących międzynarodowych instrumentów prawnych, które przygotował on dla Komitetu Ministrów.

Raport Specjalnego Sprawozdawcy ONZ ds. Niezawisłości Sędziów i Prawników

CCBE wzięła udział w 50. posiedzeniu Rady Praw Człowieka ONZ w Genewie, podczas którego Specjalny Sprawozdawca ONZ ds. Niezawisłości Sędziów i Prawników, Diego García-Sayán, przedstawił [raport](#) na temat ochrony prawników przed nadmierną ingerencją w swobodne i niezależne wykonywanie zawodu prawnika.

W uwagach końcowych przemówienia wygłoszonego na forum Rady Praw Człowieka ONZ, Specjalny Sprawozdawca podkreślił swoją szczególną wdzięczność dla CCBE za współpracę i wkład w przygotowanie raportu, chwalać jej działalność na rzecz "obrony obrońców". Na zakończenie ponownie zaapelował do państw członkowskich Europy o poparcie przyjęcia wiążącego instrumentu prawnego dotyczącego ochrony swobodnego i niezależnego wykonywania zawodu prawnika, zapewniającego możliwość przystąpienia do niego państwom niebędącym członkami Rady Europy. ■

Zapraszamy do obejrzenia nagrania z prezentacji raportu na forum Rady Praw Człowieka ONZ

Zapraszamy do obejrzenia nagrania wywiadu CCBE ze Specjalnym Sprawozdawcą ONZ ds. Niezawisłości Sędziów i Prawników

NAJWAŻNIEJSZE WYDARZENIA W 2022 R.

Środowisko i zmiany klimatyczne

Chrona środowiska i pilne wyzwania związane z obecnym kryzysem klimatycznym mają bezpośredni wpływ na podstawowe prawa i wolności obywatelskie, a także na prawo do dostępu do wymiaru sprawiedliwości. Jako kluczowa organizacja reprezentująca zawody prawnicze w Europie, broniąca praworządności oraz praw podstawowych i praw człowieka, uważamy, że CCBE wraz z samorządami prawniczymi będącymi jej członkami ma do odegrania rolę w rozwiązaniu kryzysu klimatycznego i jego skutków dla zawodu prawnika. Co więcej, zdecydowane zaangażowanie przedstawicieli zawodów prawniczych w obecne i przyszłe wysiłki legislacyjne i polityczne mające na celu rozwiązanie kryzysu klimatycznego ma kluczowe znaczenie i powinno być dalej promowane.

W tym celu CCBE na początku 2022 r. powołała nowy Komitet ds. Środowiska i Zmian Klimatycznych, który ma zajmować się kwestiami związanymi ze środowiskiem i zmianami klimatu, jeżeli mają one znaczenie dla zawodu prawnika. W pierwszym roku istnienia Komitet odbył kilka spotkań w celu omówienia różnorodnych aspektów zmian

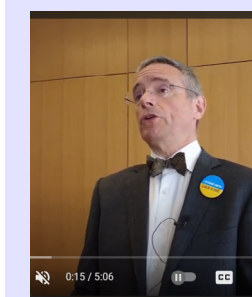

klimatycznych i środowiska naturalnego oraz ich wpływu na zawody prawnicze. Komitet przedstawił swoje stanowisko w sprawie treści sprawozdania Europejskiej Fundacji Prawników (ELF) "Wpływ zmian klimatu na prawa podstawowe obywateli UE - spojrzenie z perspektywy prawników". Ponadto CCBE uczestniczyła w kilku wydarzeniach, w tym w międzynarodowym spotkaniu samorządów i stowarzyszeń prawniczych poświęconemu zmianom klimatycznym, zorganizowanemu

przez Towarzystwo Prawnicze Anglii i Walii, oraz w [warsztatach](#) pt. "Przestrzeganie praw człowieka i należytej staranności w zakresie ochrony środowiska", które były współorganizowane przez Komitet Sterujący Rady Europy ds. Praw Człowieka (CDDH) oraz Wydział Wyzwań Międzysektorowych i Projektów Wielostronnych Rady Europy. Komitet przeprowadził również gruntowną analizę podejścia, które powinien zastosować w swoich przyszłych działaniach. Wyniki tych

refleksji mają zostać opublikowane w 2023 roku. Ponadto, w ramach stosunków z Radą Europy, CCBE uważnie śledziła prace Grupy Roboczej Rady Europy ds. Środowiska i Praw Człowieka (CDDH-ENV). W szczególności CCBE wniosła wkład w prace nad zrewidowaną rekomendacją dotyczącą praw człowieka i ochrony środowiska, wzywającą 46 państw członkowskich Rady Europy do aktywnego rozważenia możliwości uznania na poziomie krajowym prawa do czystego, zdrowego i zrównoważonego środowiska za prawo człowieka.

W 2022 roku CDDH opublikowała również [3. edycję Podręcznika Praw Człowieka i Środowiska](#), który CCBE rozesłała do swoich członków. Celem tego podręcznika jest promowanie lepszego zrozumienia relacji między prawami człowieka a środowiskiem. Bada on, w jaki sposób Europejska Konwencja Praw Człowieka i Europejska Karta Społeczna przyczyniają się do poprawy ochrony środowiska na szczeblu krajowym dzięki rozwojowi orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka oraz wnioskom i decyzjom Europejskiego Komitetu Praw Społecznych. Podręcznik zawiera również zamieszczone w załączniku przykłady dobrych praktyk krajowych stosowanych przez państwa członkowskie. ■

Zapraszamy do obejrzenia wywiadu z Jean-Marc Gollierem, członkiem Komisji CCBE ds. Środowiska i Zmian Klimatycznych.

Komitety i grupy robocze

PRZEGLĄD PUBLIKACJI W 2022 R.

Deontologia: W stronę Modelowego Kodeksu Postępowania

- Pierwsze uwagi CCBE na temat zaleceń Parlamentu Europejskiego dla Komisji w sprawie odpowiedzialnego prywatnego finansowania sporów sądowych (13/05/2022)

Międzynarodowe usługi prawne

- Rekomendacja CCBE w sprawie uznawania uprawnień ukraińskich prawników (24/06/2022)
- Wytyczne CCBE dotyczące statusu zagranicznego konsultanta prawnego (25/11/2022)

Europejskie prawo prywatne

- Uwagi wstępne CCBE i odpowiedź w ramach konsultacji KE w sprawie poprawy przestrzegania praw konsumentów w UE (24/06/2022)

Rządy prawa

- Wkład CCBE do Sprawozdania na temat praworządności 2022 (25/05/22)

Spółeczna odpowiedzialność biznesu

- Wytyczne w sprawie społecznej odpowiedzialności biznesu i zawodu prawnika: Najważniejsze uwagi dla samorządów prawniczych i prawników

Prawo rodzinne i spadkowe

- Odpowiedź CCBE w ramach konsultacji KE dotyczących transgranicznej ochrony osób dorosłych wymagających szczególnego(25/02/2022)
- Uwagi wstępne CCBE na temat opracowania europejskiego instrumentu dotyczącego rodzicielstwa(29/07/2022)

Podatki

- Oświadczenie CCBE w sprawie stawek VAT stosowanych do usług prawnych w reakcji na projekt dyrektywy Rady z dnia 7 grudnia 2021 r. (01/04/2022)
- Odpowiedź CCBE w ramach konsultacji publicznych dotyczących rozwiązania problemu roli podmiotów ułatwiających niewłaściwe zachowania (07/10/2022)

Prawo IT

Przewodnik poświęcony wykorzystywaniu sztucznej inteligencji przez prawników i firmy prawnicze w UE

- Wspólne oświadczenie wzywające UE do wprowadzenia zakazu stosowania systemów predykcji i profilowania z zastosowaniem sztucznej inteligencji w policji i sądownictwie karnym (01/03/2022)
- Stanowisko CCBE w sprawie propozycji dotyczącej e-ID (01/04/2022)
- Stanowisko CCBE w sprawie projektu rozporządzenia dotyczącego cyfryzacji współpracy sądniczej i dostępu do wymiaru sprawiedliwości w transgranicznych sprawach cywilnych, gospodarczych i karnych(29/07/2022)
- Stanowisko CCBE w sprawie Data Act (25/11/2022)

Stale Przedstawicielstwo przy Europejskim Trybunale Praw Człowieka

- List otwarty CCBE w sprawie propozycji nowej Reguły 44F i propozycji zmiany Reguły 33§1 Regulaminu Trybunału (20/05/2022)

Prawa człowieka

- CCBE wystosowała 81 listów z wyrazami poparcia dla prawników, którym grozi niebezpieczeństwo, do 40 państw na całym świecie.
- Wspólne oświadczenie w sprawie poparcia dla obrońców Gezi (Turcja) (29/04/2022)
- Międzynarodowy Dzień Sprawiedliwego Procesu 2022: wspólne oświadczenie w sprawie sytuacji w Egipcie (17-18/06/2022)
- Wspólne oświadczenie w sprawie dalszego stosowania aresztu administracyjnego i nękania Salaha Hammouriego w ramach postępowania sądowego (09/08/2022)

Wspólne ustne oświadczenie na 51. sesji Rady Praw Człowieka Organizacji Narodów Zjednoczonych: Interaktywny dialog w sprawie ustnej informacji Wysokiego Komisarza na temat praw człowieka na Białorusi (23/09/2022)

Wspólne oświadczenie ustne w sprawie sytuacji prawników i praw człowieka na Białorusi podczas warszawskiej konferencji OBWE dotyczącej wymiaru ludzkiego (04/10/2022)

Wspólne oświadczenie wzywające do uwolnienia Li Yuhana (29/11/2022)

Migracja

- Lista punktów kontaktowych, z którymi mogą się kontaktować osoby uciekające z Ukrainy i potrzebujące pomocy prawnej (20/04/2022)
- Oświadczenie CCBE dotyczące wzmocnienia kluczowych zabezpieczeń proceduralnych dla dzieci bez opieki w procedurach transnarodowych (13/05/2022)
- Oświadczenie CCBE dotyczące stosowania dyrektywy w sprawie tymczasowej ochrony niektórych osób przesiedlonych w wyniku rosyjskiej inwazji na Ukrainę (13/05/2022)
- Oświadczenie CCBE w sprawie śmierci migrantów próbujących przedostać się z Maroka do Melilli (04/08/2022)
- Zalecenie CCBE dotyczące ram pomocy prawnej w dziedzinie migracji i międzynarodowej ochrony (25/11/2022)

Stale Przedstawicielstwo przy Trybunale Sprawiedliwości i Sądzie Unii Europejskiej oraz przy Trybunale EFTA

Wstępne uwagi CCBE dotyczące przyszłych zmian w regulaminie Sądu w kierunku zintegrowanego systemu zarządzania sprawami (01/04/2022)

Inwigilacja

- Oświadczenie CCBE w sprawie afery Pegasus (01/02/2022)
- Stanowisko CCBE w sprawie projektu rozporządzenia ustanawiającego zasady zapobiegania i zwalczania seksualnego wykorzystywania dzieci (25/11/2022)
- List otwarty CCBE w sprawie podpisania i ratyfikacji Drugiego protokołu dodatkowego do Konwencji Budapeszteńskiej (27/04/2022)

Komitety i grupy robocze

PODSUMOWANIE DZIAŁALNOŚCI W 2022 R.

PRZEWODNICZĄCA: ELISABETH SCHEUBA (AUSTRIA)

Dostęp do wymiaru sprawiedliwości

Komitet przeanalizował projekt dyrektywy w sprawie ochrony osób angażujących się w udział w życiu publicznym przed ewidentnie bezpodstawnymi lub stanowiącymi nadużycie postępowaniami sądowymi, przeprowadził ankietę dotyczącą kilku aspektów projektu dyrektywy oraz pracował nad stanowiskiem CCBE. Ponadto Komitet monitorował prace [Grupy Ekspertów ds. Przeciwdziałania SLAPP](#) przy Komisji Europejskiej, a także prace Parlamentu Europejskiego i Rady nad tym projektem dyrektywy.

W odpowiedzi na oficjalny wniosek CCBE, Komitet Sterujący ds. Mediów i Społeczeństwa Informacyjnego (CDMSI) Rady Europy przyznał CCBE status obserwatora w podległym mu Komitecie Ekspertów ds. strategicznych pozwów przeciwko udziałowi społeczeństwa (MSI-SLP). W związku z tym Komitet śledził prace MSI-SLP Rady Europy i przeanalizował projekt Rekomendacji w sprawie strategicznych pozwów

przeciwko udziałowi społeczeństwa (SLAPP).

Podobnie jak w poprzednich latach, Komitet przedyskutował również zawartość [Tablicy Wyników Wymiaru Sprawiedliwości UE](#) i poparł Komisję Europejską w kwestii gromadzenia danych dotyczących wysokości opłat sądowych, finansowych kryteriów kwalifikujących do pomocy prawnej w sprawach cywilnych i gospodarczych w państwach członkowskich UE, a także niezależności samorządów i stowarzyszeń prawniczych, na potrzeby corocznej edycji [Tablicy Wyników Wymiaru Sprawiedliwości UE](#).

Furthermore, the Committee discussed several aspects of legal aid and continued its work on the update of the CCBE Recommendations on legal aid adopted in 2018.

Lastly, following the requests of its members, the Committee carried out some surveys on judicial review and the

PRZEWODNICZĄCY: RUPERT MANHART (AUSTRIA)

Przeciwdziałanie praniu pieniędzy

W 2022 roku Komitet ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy (AML) nadal śledził prace instytucjonalne nad tzw. pakietem w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy, który został opublikowany w lipcu 2021 roku. CCBE pozostaje w stałym kontakcie ze współprawodawcami (Radą i Parlamentem Europejskim), a podejmowane przez nią działania obejmowały na przykład analizę projektów sprawozdań publikowanych przez europosłów-sprawozdawców i zgłaszanie pisemnych propozycji zmian do tych sprawozdań czy też udział w publicznym wysłuchaniu w Parlamencie Europejskim dotyczącym wniosków w sprawie szóstej dyrektywy w sprawie przeciwdziałania praniu pieniędzy, rozporządzenia w sprawie przeciwdziałania praniu pieniędzy i rozporządzenia w sprawie organów ds. przeciwdziałania praniu pieniędzy. Zgodnie ze swoim stanowiskiem przyjętym w grudniu 2021 r. oraz uwzględniając

stanowiska współlegislatorów, CCBE w swoich komunikatach i kontaktach podkreślała, że nowe przepisy dotyczące nadzoru sprawowanego przez organy krajowe i przez ponadnarodowy organ europejski mogą potencjalnie osłabić niezależność prawników i samorządów prawniczych od rządów i innych podmiotów państwowych. Propozycje te powinny gwarantować, że ani państwa członkowskie, ani organ ds. przeciwdziałania praniu pieniędzy jako organ nadzorczy Unii Europejskiej nie będą mogły bezpośrednio lub pośrednio ingerować w niezależność prawników, która stanowi integralny element rządów prawa.

W ciągu roku CCBE uczestniczyła również w serii spotkań Sieci Ekspertów ds. Przejrzystości Własności Rzeczywistej (NEBOT). CCBE wniosła wkład w jeden z dokumentów będących wynikiem prac NEBOT, który został przekazany Komisji Europejskiej.

PRZEWODNICZĄCY: ANTIGONI ALEXANDROPOULOU (GRECJA)

Prawo spółek

Komitet ds. prawa spółek śledził kilka inicjatyw politycznych, w tym dotyczących sprawozdawczości korporacyjnej w zakresie zrównoważonego rozwoju, sprawozdawczości korporacyjnej, należytej staranności w zakresie zrównoważonego rozwoju oraz planu działania w ramach Unii Rynków Kapi-

tałowych. Ponadto przewodniczący został zaproszony na spotkanie z dyrektorem generalną JUST Komisji Europejskiej w celu omówienia stanowisk ekspertów komitetu w odniesieniu do przygotowywanego projektu legislacyjnego dotyczącego nowelizacji prawa spółek cyfrowych.

PRZEWODNICZĄCA: ALIX FRANK-THOMASSER (AUSTRIA)

Spółeczna odpowiedzialność biznesu (CSR)

Komitet ds. Społecznej Odpowiedzialności Biznesu przeanalizował kilka propozycji Komisji Europejskiej, w tym dotyczących sprawozdawczości korporacyjnej oraz należytej staranności w zakresie zrównoważonego rozwoju. Komitet przyglądał się również i wносił wkład w prace innych komitetów CCBE, takich jak Komitet Dostępu do Sprawiedliwości

w sprawie Strategicznych Pozwów Przeciwko Udziałowi Społeczeństwa (SLAPP) oraz Komitet Środowiska i Zmian Klimatycznych. Ponadto na Sesji Plenarnej w dniu 25 listopada 2022 r. opracowano i przyjęto zaktualizowane wytyczne "[Społeczna odpowiedzialność biznesu i zawód prawnika: Najważniejsze uwagi dla samorządów prawniczych i prawników](#)".

PRZEWODNICZĄCY: ONDREJ LACIAK (SŁOWACJA)

Prawo karne

15 września reprezentanci CCBE wraz z kolegami z Europejskiej Rady Adwokatów Karnistów (ECBA) odbyli spotkanie z przedstawicielami Urzędu Prokuratury Europejskiej (EPPO). Spotkanie było niezwykle konstruktywne i pouczające. Obejmowało szeroki zakres zagadnień ważnych dla obrońców, takich jak środki odwoławcze w sprawach transgranicznych, stosowanie zabezpieczeń proceduralnych,

komunikacja między obroną a oskarżeniem oraz rola "członków nieuczestniczących".

Ponadto 26 września CCBE wzięła udział w zorganizowanej przez czeską prezydencję w Pradze konferencji na temat "Bilans i perspektywy prawa karnego UE i jego stosowania w państwach członkowskich" oraz w spotkaniu ekspertów zorganizowanym 3 i 4 października w Wiedniu przez Agencję

Praw Podstawowych na temat "Dostęp do adwokata i spotkania w sprawie ENA".

Ponadto CCBE wystosowała pismo do czeskiej prezydencji w Radzie UE (która rozpoczęła się w lipcu 2022 r.) oraz pismo do zbliżającej się prezydencji szwedzkiej (która rozpoczęła się w styczniu 2023 r.). Pisma te dotyczyły wielu kwestii, w tym szczególnej potrzeby dodatkowych zabezpieczeń proceduralnych. W pismach CCBE zauważa, że

procedury karne ogromnie różnią się w poszczególnych jurysdykcjach europejskich, co dotyczy również poziomu ochrony prawnej oferowanej podejrzanym w postępowaniu karnym. CCBE wyraziła nadzieję, że zarówno prezydencja czeska, jak i szwedzka, podzielią pogląd Rady, iż skuteczną współpracę sądową UE w sprawach karnych można osiągnąć jedynie jeżeli nie będą naruszane uczciwe i niezbędne zabezpieczenia.

PRZEWODNICZĄCY: BERTRAND DEBOSQUE (FRANCJA)

Deontologia

W 2022 roku Komitet Deontologii opracował [uwagi CCBE](#) na temat zaleceń Parlamentu Europejskiego dla Komisji Europejskiej w sprawie odpowiedzialnego prywatnego finansowania sporów sądowych, które zostały przyjęte w maju. Ponadto Komitet zapoznał się z zaleceniami Komisji Europejskiej w sprawie ochrony osób, które angażują się w działalność publiczną, przed ewidentnie bezpodstawnymi lub stanowiącymi nadużycie postępowaniami sądowymi w kontekście zasad deontologicznych regulujących postępowanie

przedstawicieli zawodów prawniczych oraz sankcji dyscyplinarnych.

Ponadto, po przyjęciu Kodeksu Modelowego CCBE w 2021 roku, Komitet rozpoczął w 2022 roku ocenę i przegląd Kodeksu Postępowania CCBE dla Europejskich Prawników. Nadal udzielał też odpowiedzi na zapytania delegacji CCBE dotyczące stosowania Kodeksu Postępowania CCBE, a także przedyskutował projekt stworzenia bazy danych o zawodach prawniczych w Europie.

PRZEWODNICZĄCY: JEAN-MARC GOLLIER (BELGIA)

Środowisko i zmiany klimatyczne

Na początku 2022 roku CCBE powołała nowy Komitet ds. Środowiska i Zmian Klimatycznych, który będzie zajmował się kwestiami związanymi ze środowiskiem i zmianami klimatu jeżeli mają one znaczenie dla zawodu prawnika. Komitet odbył kilka spotkań w ciągu roku, podczas których omawiano różne aspekty zmian klimatycznych i środowiskowych oraz ich wpływ na zawody prawnicze. Komitet w szczególności przedstawił swoje stanowisko w sprawie treści sprawozdania Europejskiej Fundacji Prawników (ELF) "Wpływ zmian klimatu na prawa podstawowe obywateli UE - spojrzenie z perspektywy prawników".

Ponadto CCBE uczestniczyła w kilku wydarzeniach, w tym w międzynarodowym spotkaniu samorządów i stowarzyszeń prawniczych poświęconemu zmianom klimatycznym, zorganizowanemu przez Towarzystwo Prawnicze Anglii i Walii, oraz w [warsztatach](#) pt. "Przestrzeganie praw człowieka i należytej staranności w zakresie ochrony środowiska", które były współorganizowane przez Komitet Sterujący ds. Praw Człowieka (CDDH) oraz Wydział Wyzwań Międzysektorowych i Projektów Wielostronnych Rady Europy.

PRZEWODNICZĄCA: JOANNA WISŁA-PŁONKA (POLSKA)

WICEPRZEWODNICZĄCY: ALDO BULGARELLI (WŁOCHY) I MICHAEL JÜRGEN WERNER (NIEMCY)

Prawnicy w UE

Komitet ds. Prawników w UE zbadał kwestie dotyczące transgranicznej praktyki prawniczej w Unii Europejskiej i nieprzerwanie śledził rozwój w zakresie polityk i badań inicjowanych przez Komisję Europejską w odniesieniu do regulacji dotyczących prawników. Komitet przygotował pismo, które zostało wysłane przez CCBE do Dyrekcji Generalnej GROW Komisji Europejskiej w związku z

prowadzonym przez nią badaniem. I wreszcie, Komitet kontynuował analizę sposobów wzmocnienia współpracy między samorządami prawniczymi w sprawach transgranicznych. W związku z powyższym w listopadzie odbyło się spotkanie poświęcone systemowi informacji o rynku wewnętrznym (IMI), na którym zaprezentowano i przedyskutowano z Komisją Europejską funkcjonalności tej platformy.

PRZEWODNICZĄCY: LAURENT PETTITI (FRANCJA)

Europejska konwencja o zawodzie prawnika

W styczniu 2022 roku Komitet Ministrów Rady Europy powołał do życia [Komitet Ekspertów ds. Ochrony Prawników \(CJ-AV\)](#), którego zadaniem jest opracowanie instrumentu prawnego mającego na celu wzmocnienie ochrony zawodu prawnika oraz prawa do wykonywania zawodu bez żadnych uszczerbków i ograniczeń, pod nadzorem Komitetu Ministrów i Europejskiego Komitetu Współpracy

Prawnej (CDCJ). Jako obserwator, CCBE z pomocą Grupy Roboczej aktywnie uczestniczyła w pracach CJ-AV podczas trzech posiedzeń CJ-AV zorganizowanych w 2022 r. i pomiędzy nimi. W 2023 r. zorganizowane zostaną trzy dodatkowe spotkania w celu dalszego omówienia i sfinalizowania treści przyszłego instrumentu prawnego.

PRZEWODNICZĄCY: PEDRO PORTELLANO DÍEZ (HISZPANIA)

Europejskie prawo prywatne

Komitet ds. Europejskiego Prawa Prywatnego kontynuował prace nad inicjatywą Komisji Europejskiej dotyczącą dostosowania zasad odpowiedzialności do ery cyfrowej i sztucznej inteligencji, a następnie przeanalizował dwie opublikowane 29 września propozycje Komisji Europejskiej dotyczące nowelizacji dyrektywy w sprawie odpowiedzialności za produkt oraz dyrektywy w sprawie dostosowania zasad pozaumownej odpowiedzialności cywilnej do zjawiska sztucznej inteligencji. W związku z tym CCBE wyznaczyła Przewodniczącego na doradcę w ramach projektu Europejskiego Instytutu Prawa (ELI) dotyczącego reformy dyrektywy o odpowiedzialności za produkt.

konsultacji Komisji Europejskiej w sprawie poprawy przestrzegania praw konsumentów w UE, które zostały przyjęte 24 czerwca. Odpowiedzi uzyskane w ramach tych konsultacji pomogą Komisji Europejskiej ocenić postępy we wdrażaniu rozporządzenia w sprawiewspółpracyw dziedzinieochrony konsumentów (CPC), rozporządzenia w sprawie alternatywnych metod rozstrzygania sporów (ADR) oraz dyrektywy w sprawie internetowego rozstrzygania sporów (ODR).

Oprócz tego Komitet przeanalizował inne inicjatywy Komisji Europejskiej, w tym inicjatywę dotyczącą dyrektywy w sprawie zorganizowanych podróży, i dostarczył innym komitetom CCBE wkład z punktu widzenia europejskiego prawa prywatnego.

Ponadto Komitet przygotował [wstępne uwagi CCBE i odpowiedź](#) w ramach

PRZEWODNICZĄCA: KATELL DROUET-BASSOU (FRANCJA)

Prawo rodzinne i spadkowe

Głównym przedmiotem zainteresowania Komitetu w 2022 roku była inicjatywa Komisji Europejskiej w sprawie utworzenia europejskiego instrumentu uznawania rodzicielstwa między państwami członkowskimi. Komitet odbył kilka spotkań, a także uczestniczył w wydarzeniach dla zainteresowanych stron organizowanych przez Komisję Europejską, celem omówienia tej kwestii i opracował [uwagiwstępne](#), które przyjęto 29 lipca i które spotkały się z dużym zainteresowaniem instytucji UE. Z pewnym opóźnieniem Komisja Europejska opublikowała 7 grudnia projekt rozporządzenia Rady w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania orzeczeń i przyjmowania dokumentów urzędowych w sprawach dotyczących rodzicielstwa oraz w sprawie ustanowienia europejskiego certyfikatu rodzicielstwa. Komitet przeanalizuje ten projekt i przygotuje stanowisko w jego sprawie w 2023 r.

Komitet ds. praw rodzinnego i spadkowego śledził również kilka innych inicjatyw Komisji Europejskiej, a także innych organizacji, takich jak Haska Konferencja Międzynarodowego Prawa Prywatnego (HCCH) i Europejski Instytut Prawa (ELI). Przykładowo, 29 lipca CCBE przedstawiła [odpowiedź](#) w ramach konsultacji Komisji Europejskiej dotyczących zapewnienia transgranicznej ochrony dorosłych osób wymagających szczególnego traktowania. W dalszej kolejności Przewodniczący reprezentował CCBE w kilku powiązanych

ze sobą wydarzeniach organizowanych przez Komisję Europejską, w tym w grupie fokusowej poświęconej kosztom procedur transgranicznych w dziedzinie ochrony osób dorosłych, na spotkaniu zainteresowanych stron oraz na warsztatach dotyczących transgranicznej ochrony osób dorosłych wymagających szczególnego traktowania.

Przewodniczący Komitetu został również zaproszony na konferencję i przesłuchanie zainteresowanych stron w Dublinie w Irlandii. Konferencja została zorganizowana w ramach irlandzkiego przewodnictwa w Komitecie Ministrów Rady Europy, i dotyczyła "Praw i najlepszego interesu dziecka w postępowaniu dotyczącym separacji rodziców i opieki". Wysłuchanie, które odbyło się następnego dnia, dotyczyło najlepszego zabezpieczenia interesów dziecka w postępowaniu związanym z separacją rodziców oraz w postępowaniu opiekuńczym i zostało zorganizowane przez Radę Europy za pośrednictwem jej Komitetu Ekspertów ds. Praw i Najlepszego Zabezpieczenia Interesów Dziecka w Postępowaniu Związanym z Separacją Rodziców oraz w Postępowaniu Opiekuńczym (CJ/ENF-ISE).

Ponadto w 2022 r. Komitet pogłębił kontakty z Europejską Siecią Sądowniczą ds. Cywilnych i Gospodarczych w zakresie współpracy sądowej, a także z Międzynarodową Akademią Prawników ds. Prawa Rodzinnego (IAFL), w szczególności w celu przedyskutowania sytuacji ukraińskich dzieci.

PRZEWODNICZĄCY: CHRISTIAN LEMKE (NIEMCY)

Komitet ds. Przyszłości Zawodu Prawnika i Usług Prawnych

W 2022 roku Komitet ds. Przyszłości zajmował się inicjatywą CCBE dotyczącą innowacji w usługach prawnych i zawodzie prawnika. Komitet opracował definicję innowacji i skoncentrował się na kwestii atrakcyjności zawodu prawnika. W związku z tym Komitet zaprosił przedstawicieli innych organizacji, m.in. przewodniczącego samorządu prawniczego Saksonii, który przedstawił kwestie związane z atrakcyjnością zawodu prawnika w Niemczech, a także przewodniczącego Europejskiego Stowarzyszenia Młodych Prawników (EYBA), który omówił

zagadnienia dotyczące m.in. dobrostanu i wynagrodzenia młodych prawników, studiów prawniczych, różnorodności i wielozadaniowości w ramach zawodu prawnika.

Ponadto CCBE współorganizowała i uczestniczyła w pierwszym Europejskim Forum Zawodów Prawniczych zainicjowanym przez Akademię Prawa Europejskiego (ERA) oraz w konferencji pt. "Utrzymanie atrakcyjności zawodów prawniczych: jak możemy przewidzieć przyszłe trendy".

PRZEWODNICZĄCY: STEFAN VON RAUMER (NIEMCY)

WICEPRZEWODNICZĄCA: MAGDALENA WITKOWSKA (POLSKA)

Prawa człowieka

Oprócz Nagrody Praw Człowieka CCBE (zob. sekcję "[Najważniejsze wydarzenia](#)"), CCBE kontynuowała działania wspierające prawników nękanych, zastraszanych, więzionych, a nawet mordowanych z powodu ich działalności zawodowej. W 2022 roku Rada wysłała do władz w 40 krajach ponad 80 listów dotyczących spraw, w których prawnicy stali się ofiarami naruszeń praw człowieka. Listy te dotyczyły sytuacji ponad 150 narażonych na niebezpieczeństwo prawników. Oprócz tego CCBE, wraz z innymi samorządami stowarzyszeniami i towarzystwami prawniczymi, wydała wspólne oświadczenia i uczestniczyła we wspólnych akcjach na rzecz zagrożonych prawników (dostępne [tutaj](#)), w tym podczas Międzynarodowego Dnia Zagrożonego Prawnika 2022, którego głównym tematem była Kolumbia. Ponadto CCBE kontynuowała zacieśnianie współpracy z siecią "Obrona Obrońców", a także z organizacjami pozarządowymi zajmującymi się prawami człowieka, w celu wypracowania synergii działań na rzecz prześladowanych prawników. Dodatkowo CCBE kontynuowała wsparcie dla Niezależnej Izby Adwokackiej Afganistanu (AIBA). W szczególności zorganizowała spotkanie z udziałem AIBA, Specjalnego Przedstawiciela UE ds. Praw Człowieka (SPUE), Eamona Gilmore'a, oraz Europejskiej Służby Działań

Zewnętrznych (ESDZ) w celu uzyskania dalszego wsparcia ze strony unijnych instytucji.

Ponadto CCBE wzięła udział w 50. posiedzeniu Rady Praw Człowieka ONZ w Genewie, podczas którego Specjalny Sprawozdawca ONZ ds. Niezawisłości Sędziów i Prawników, Diego García-Sayán, przedstawił raport na temat ochrony prawników przed nadmierną ingerencją w swobodne i niezależne wykonywanie zawodu prawnika, w którego przygotowaniu CCBE brała aktywny udział. W uwagach końcowych przemówienia wygłoszonego na forum Rady Praw Człowieka ONZ, Specjalny Sprawozdawca podkreślił swoją szczególną wdzięczność dla CCBE za współpracę i wkład w przygotowanie raportu, chwalać jej działalność na rzecz "obrony obrońców".

I wreszcie, CCBE uruchomiła w tym roku pierwszą edycję swojego konkursu amicus curiae, którego wyniki poznamy w roku 2023.

PRZEWODNICZĄCY: HERMAN BUYSSENS (BELGIA)

Ubezpieczenia

Przez cały rok Komitet ds. Ubezpieczeń monitorował i analizował kwestie dotyczące ubezpieczenia odpowiedzialności zawodowej prawników w praktykach transgranicznych. Po zapoznaniu się z zamówionym przez Komisję Europejską opracowaniem zawierającym ocenę krajowych wymogów w zakresie ubezpieczenia od odpowiedzialności zawodowej podmiotów świadczących usługi prawne oraz ich potencjalnego wpływu na funkcjonowanie jednolitego rynku, Komitet zaktualizował poprzedni kwestionariusz, który został rozesłany do

delegacji CCBE.

Ponadto w dziedzinie ubezpieczeń kosztów ochrony prawnej Komitet kontynuował prace na rzecz lepszego dialogu między prawnikami a ubezpieczycielami, w szczególności w celu lepszego zrozumienia zasady wolnego wyboru prawnika. We wrześniu odbyło się spotkanie niektórych członków Komitetu z przedstawicielami organizacji Legal Protection International (Międzynarodowe Stowarzyszenie Ubezpieczeń od Kosztów Prawnych), podczas którego wymieniono poglądy na wiele tematów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania.

PRZEWODNICZĄCY: CARLO FORTE (WŁOCHY)

Komitet ds. międzynarodowych usług

W związku z trudną sytuacją, w jakiej znaleźli się ukraińscy prawnicy po rosyjskiej inwazji na Ukrainę, CCBE przyjęła [rekomendację](#) dotyczącą uznawania ich uprawnień. Jakkolwiek podejście do ukraińskich prawników różni się w poszczególnych państwach członkowskich, CCBE zadeklarowała gotowość do podjęcia wszelkich działań koordynacyjnych, które mogą okazać się przydatne, i skierowała do samorządów i stowarzyszeń prawniczych państw członkowskich UE szereg zaleceń mających na celu zachęcenie do podejmowania kroków na rzecz ukraińskich prawników. W listopadzie CCBE przyjęła [Wytyczne](#) dotyczące wzorcowego zagranicznego konsultanta prawnego (Status), w tym warunków uzyskania licencji i

zdefiniowania praktyki prawnej, którą prawnicy z krajów trzecich mogliby wykonywać w państwie członkowskim CCBE. Wytyczne mają na celu zapewnienie technicznej pomocy w odniesieniu do pewnych kwestii, które krajowe organy regulacyjne i ustawodawcy mogą uznać za przydatne przy określaniu takiego statusu w swoich jurysdykcjach.

Komitet kontynuował również współpracę z Komisją Europejską w zakresie wdrażania umowy o handlu i współpracy między UE a Wielką Brytanią oraz uczestniczył w kilku spotkaniach w ramach dialogu społeczeństwa obywatelskiego organizowanego przez Dyрекcję Generalną TRADE Komisji Europejskiej.

PRZEWODNICZĄCY: JIŘÍ NOVÁK (CZECHY)

WICEPRZEWODNICZĄCA: CARLA SECCHIERI (WŁOCHY)

Komitet ds. prawa IT

W 2022 roku Komitet ds. Prawa IT sfinalizował prace nad [stanowiskiem](#) CCBE dotyczącym propozycji Komisji Europejskiej w sprawie e-identyfikacji. Stanowisko to zostało przyjęte w kwietniu. Członkowie mieli okazję przedyskutować z Wydziałem e-sprawiedliwości DG JUST Komisji Europejskiej kwestię [stanowiska](#) CCBE w sprawie przyjętego w lipcu projektu rozporządzenia w sprawie cyfryzacji współpracy sądowniczej i dostępu do wymiaru sprawiedliwości w transgranicznych sprawach cywilnych, gospodarczych i karnych. Komitet przygotował również propozycję [stanowiska](#) w sprawie projektu rozporządzenia dotyczącego zharmonizowanych zasad

sprawiedliwego dostępu do danych i ich wykorzystywania (Data Act)

Przez cały rok Komitet monitorował prace nad zaprezentowaną w styczniu Europejską Deklaracją Praw i Zasad Cyfrowych, a także prace Komitetu ds. Sztucznej Inteligencji Rady Europy, który latem przedstawił zarys przyszłego instrumentu Rady Europy dotyczącego ram prawnych w zakresie sztucznej inteligencji. Ponadto kilku członków Komitetu uczestniczyło w realizacji wspólnego projektu CCBE-ELF pod nazwą "AI4Lawyers", który zakończył się w marcu 2022 r. zorganizowaniem konferencji i prezentacją [przewodnika](#) na temat wykorzystania narzędzi opartych na sztucznej inteligencji przez prawników i firmy prawnicze w UE.

PRZEWODNICZĄCA: NOEMÍ ALARCÓN VELASCO (HISZPANIA)

WICEPRZEWODNICZĄCA: BARBARA PORTA (WŁOCHY)

Migracja

W związku z rosnącą liczbą uchodźców przybywających do UE z Ukrainy, CCBE nawiązała współpracę ze swoimi członkowskimi samorządami prawniczymi w celu stworzenia [listy punktów kontaktowych](#), do których mogłyby się zwracać osoby poszukujące ochrony i potrzebujące pomocy prawnej. Po wprowadzeniu przez UE w życie dyrektywy o tymczasowej ochronie, Komitet ds. Migracji przygotował również [oświadczenie](#) CCBE w sprawie jej stosowania.

W maju Rada przyjęła także [oświadczenie](#) dotyczące wzmocnienia kluczowych zabezpieczeń proceduralnych dla dzieci bez opieki w procedurach transnarodowych. Dokument ten powstał na podstawie raportu opublikowanego przez Kids in Need of Defence i Child Circle, a jego celem było wsparcie tego raportu.

W sierpniu CCBE wydała [oświadczenie](#) w reakcji na śmierć migrantów próbujących przedostać się z Maroka do Melilli, w którym sprzeciwiła się szeroko rozpowszechnionej tendencji do stosowania przemocy wobec osób ubiegających się o azyl na granicach UE i potępiła instrumentalne traktowanie migrantów.

W listopadzie, na podstawie ankiety przeprowadzonej wśród swoich ekspertów, Komitet ds. Migracji ocenił sytuację w zakresie ram dla pomocy prawnej dotyczącej migracji i ochrony międzynarodowej w różnych państwach członkowskich. Bazując na tym doświadczeniu CCBE wymieniła kilka [zaleceń](#) i zidentyfikowała najlepsze praktyki dotyczące ram pomocy prawnej, które gwarantują dostęp do wymiaru sprawiedliwości i ochronę praw podstawowych dla migrantów oraz osób poszukujących ochrony międzynarodowej.

Oprócz tego CCBE kontynuowała prace w ramach Forum Konsultacyjnego Frontexu, a także odnowiła członkostwo w Forum Konsultacyjnym Agencji Azyłowej UE.

Komitet aktywnie śledził także prace Rady Europy i, co istotne, nawiązał bliski kontakt z Sekretariatem Komitetu Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy ds. Migracji, Uchodźców i Wyszędleńców.

I wreszcie Komitet ds. Migracji włączył się w szereg konsultacji organizowanych m.in. przez Radę Europy, Agencję Praw Podstawowych i Biuro Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka.

PRZEWODNICZĄCY: ROMAN ZAVRŠEK (SŁOWENIA)

WICEPRZEWODNICZĄCY: MARC JOBERT (FRANCJA)

Platforma wymiany, współpracy i kontaktów zewnętrznych (PECO)

W wyniku otrzymanych wniosków Komitet kontynuował monitorowanie i ocenę rozwoju sytuacji w zakresie uregulowań dotyczących prawników i systemów wymiaru sprawiedliwości w poszczególnych państwach będących członkami stowarzyszonymi i członkami obserwatorami CCBE, organizując wymianę informacji między swoimi członkami i udzielając pomocy, w tym w postaci listów z poparciem.

W 2022 r. jedną z głównych kwestii znajdujących się na agendzie Komitetu była koordynacja wsparcia dla Krajowej Izby Adwokatów Ukrainy, a w szerszym ujęciu - monitorowanie sytuacji na Ukrainie pod kątem prawników i usług prawnych.

Podobnie jeśli chodzi o kontynuację dialogu z Azerbejdżańską Izbą Adwokacką (ABA), w 2022 roku miały miejsce nieformalne kontakty, spotkania wymiany i kilka rund dyskusji, które zaowocowały w maju decyzją Sesji Plenarnej CCBE o przyznaniu ABA statusu członka obserwatora.

Po decyzji Rady Europejskiej o przyznaniu Ukrainie i Mołdawii statusu kraju kandydującego, Komitet przeprowadził ocenę i przygotował rekomendacje dla Sesji Plenarnej CCBE dotyczące zmiany statusu Unii Adwokatów Republiki Mołdawii i Krajowej Izby Adwokatów Ukrainy ze statusu członków obserwatorów CCBE na status członków stowarzyszonych.

PRZEWODNICZĄCY: PRZEMYSŁAW KAMIL ROSIAK (POLSKA)

Stałe Przedstawicielstwo przy Trybunale Sprawiedliwości i Sądzie Unii Europejskiej oraz przy Trybunale EFTA (PD Lux)

W efekcie spotkań z udziałem CCBE i członków Trybunału Sprawiedliwości, Sądu i Trybunału Państw Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (Trybunał EFTA), które odbyły się w listopadzie 2021 r., Komitet PD Lux przygotował pismo, które w kwietniu 2022 r. zostało wysłane do Trybunału. Celem tego pisma było przedstawienie Trybunałowi naszych poglądów na szereg tematów mających praktyczne znaczenie, w tym na temat organizacji przesłuchań za pomocą narzędzi wideokonferencyjnych. W kwestii tej

Komitet śledził również propozycję zmiany Regulaminu Sądu i opracował uwagi CCBE, które zostały przesłane do Rady, Trybunału Sprawiedliwości i Sądu. Wreszcie Komitet przyglądał się pracom nad niedawnym wnioskiem legislacyjnym Trybunału Sprawiedliwości w sprawie zmiany jego statutu, który przewiduje między innymi przekazanie Sądowi kompetencji do wydawania orzeczeń prejudycjalnych w określonych dziedzinach.

PRZEWODNICZĄCY: PIERS GARDNER (WIELKA BRYTANIA)

Stałe Przedstawicielstwo przy Europejskim Trybunale Praw Człowieka (PD STRAS)

6 lipca, dzięki przyjętym w 2021 r. [propozycjom](#) CCBE dotyczącym dalszej reformy mechanizmu Europejskiej Konwencji Praw Człowieka (EKPCz), Komitet Ministrów Rady Europy postanowił częściowo zmienić regułę 9 Zasad Nadzoru nad Wykonywaniem Orzeczeń i Ugód administrowanych przez Komitet Ministrów, potwierdzając, że wnioski samorządów i stowarzyszeń prawniczych w sprawach objętych nadzorem wchodzą w zakres tej reguły. W ten sposób ewentualne zaangażowanie i stowarzyszeń prawniczych oraz ich międzynarodowych zrzeszeń zapewni lepsze wykonywanie wyroków Trybunału, wzmacniając tym samym funkcjonowanie rządów prawa.

Ponadto Komitet PD STRAS uważnie śledził prace Komitetu Sterującego ds. Praw Człowieka (CDDH) nad systemem EKPC, podczas których kilkakrotnie przywoływał zwłaszcza swoją drugą propozycję reformy EKPC przyjętą w 2021 r., zalecając, aby

Komitet Ministrów działający wraz z państwami członkowskimi Rady Europy zagwarantował, by wypłata słusznego zadośćuczynienia (odszkodowania i opłat) zasądzonego przez Trybunał oraz uzgodnione przez strony ugody były możliwe do wyegzekwowania jako wierzytelność przed sądami krajowymi.

Ponadto 5 grudnia Komitet spotkał się z pełnomocnikami rządu przy Europejskim Trybunale Praw Człowieka (ETPCz) w celu omówienia kilku tematów proceduralnych związanych z pracą ETPCz, w tym toczących się spraw rosyjskich, strategii oddziaływania i zaległych spraw, środków tymczasowych i postępowań nieprocesowych. Celem dyskusji była próba oceny, jak najlepiej rozwiązać problemy, z którymi borykają się ETPCz, skarżący i pozwane państwa, a także jak prawnicy mogą pomóc w przewycięzeniu istniejących problemów.

Rządy prawa

25 lutego 2022 r., w odpowiedzi na zaproszenie i konsultacje publiczne rozpoczęte przez Komisję Europejską Komitet Stały przyjął wkład CCBE do Raportu o stanie praworządności za rok 2022. W swoim materiale CCBE podkreśliła najważniejsze zmiany i obawy dotyczące praworządności wśród przedstawicieli zawodów prawniczych, a także zagrożenia zidentyfikowane przez jej członków dla niezależności prawników i samorządów prawniczych w państwach członkowskich UE. Ponadto CCBE odniosła się do swojego oświadczenia w sprawie Raportu o stanie praworządności za rok 2021, przyjętego 16 listopada 2021 r., w którym wezwała do przyjęcia takiego samego podejścia w kolejnym raporcie i pogłębionej analizie niezależności prawników i samorządów prawniczych jako niezbędnego elementu niezależności wymiaru sprawiedliwości i praworządności. Ponadto CCBE wyraziła poparcie dla zamiaru Komisji Europejskiej, aby w następnym Raporcie o stanie praworządności zawrzeć zalecenia dla poszczególnych krajów i zasugerowała, by w stosownych przypadkach dotyczyły one konieczności zapewnienia niezależności i bezpieczeństwa wszystkich podmiotów wymiaru sprawiedliwości, w tym prawników i samorządów prawniczych, a także obowiązku zapewnienia przez państwa członkowskie dostępu do wymiaru sprawiedliwości, pomocy prawnej i odpowiedniego finansowania w celu zapewnienia tego dostępu. W

materiale tym omówiono również szereg działań podjętych przez CCBE w trakcie ostatniego roku, dotyczących różnych kwestii związanych z praworządnością oraz niezależnością prawników i samorządów prawniczych. Do materiału CCBE dołączono załącznik z uwagami otrzymanymi od członków Rady. W końcowej części wkładu przedstawiono podsumowanie dotyczące różnego rodzaju ingerencji w niezależność zawodu. Przykładowo, w niektórych państwach zaobserwowano następujące problemy:

- inwigilacja prawników i naruszanie poufności komunikacji między prawnikami a klientami, zwłaszcza przy wykorzystaniu nowoczesnych technologii;
- utożsamianie prawników z działaniami ich klientów;
- naruszanie poufności i tajemnicy zawodowej prawników;
- istotne ryzyko dla niezależności zawodów prawniczych spowodowane transpozycją niektórych przepisów prawa UE do ustawodawstwa krajowego;
- możliwy wpływ mediów w niektórych krajach, który czasami przyczynia się do błędnej interpretacji roli prawników;
- inne wydarzenia wewnętrzne, które wskazują na pewne tendencje mogące stanowić zagrożenie dla niezależności zawodów prawniczych i funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości.

Statut

Po kilku latach dyskusji nad ewentualnymi zmianami w [Statucie CCBE](#), 13 maja przyjęto szereg poprawek doniego. Wzwiązkuzopuszczeniem przez Rosję Rady Europy, której członkostwo jest warunkiem członkostwa w CCBE, przeprowadzono dalszą dyskusję i zaproponowano odpowiednie zapisy

Inwigilacja

W 2022 r. Grupa Robocza ds. Inwigilacji kontynuowała udział w europejskich i międzynarodowych pracach dotyczących dostępu do e-dowodów w sprawach karnych. W szczególności uważnie monitorowała negocjacje w sprawie propozycji dotyczącej e-dowodów oraz procedurę dotyczącą podpisania i ratyfikacji Drugiego Protokołu Dodatkowego do Konwencji Budapeszteńskiej. Przygotowała [pismo CCBE](#) z wnioskiem do państw członkowskich UE o podpisanie stosownych zastrzeżeń i deklaracji dotyczących artykułów protokołu, aby zagwarantować udział organów sądowych i wykonawczych.

Po ujawnieniu informacji na temat afery Pegasus i inwigilacji prawników w państwach członkowskich UE, Grupa Robocza przygotowała również [oświadczenie CCBE](#) wzywające władze europejskie do podjęcia kroków w celu ochrony i wzmocnienia poufności

do Statutu, które zostały przyjęte 25 listopada. W międzyczasie Grupa Robocza ds. Przeglądu Statutu dokonała również przeglądu Regulaminu CCBE i będzie się starać, aby proponowane zmiany zostały przyjęte w 2023 roku.

komunikacji na linii prawnik-klient w przypadku stosowania nowoczesnych technologii. W październiku 2022 roku [CCBE i ELF zorganizowały wspólny webinar](#) na temat inwigilacji i wpływu nowoczesnych narzędzi szpiegowskich na prawa podstawowe z udziałem przedstawicieli Parlamentu Europejskiego i Europejskiego Inspektora Ochrony Danych Osobowych. Ponadto Grupa Robocza opracowała [stanowisko CCBE](#) w sprawie projektu rozporządzenia ustanawiającego zasady zapobiegania i przeciwdziałania wykorzystywaniu seksualnemu dzieci, które zostało przyjęte w listopadzie.

I wreszcie, Grupa Robocza prowadziła prace nad konsekwencjami systemów identyfikacji biometrycznej dla praw podstawowych i prawników oraz przygotowała kwestionariusz na potrzeby przeglądu sytuacji w krajach członkowskich CCBE.

Podatki

W kwietniu CCBE przyjęła [oświadczenie](#) w sprawie stawek VAT stosowanych do usług prawnych w reakcji na projekt dyrektywy Rady z dnia 7 grudnia 2021 r. CCBE z zadowoleniem przyjęła włączenie niektórych kategorii usług prawnych do kategorii, które od roku 2025 będą mogły korzystać z niższych stawek VAT. Uznała jednak również, że taka zmiana jest niewystarczająca.

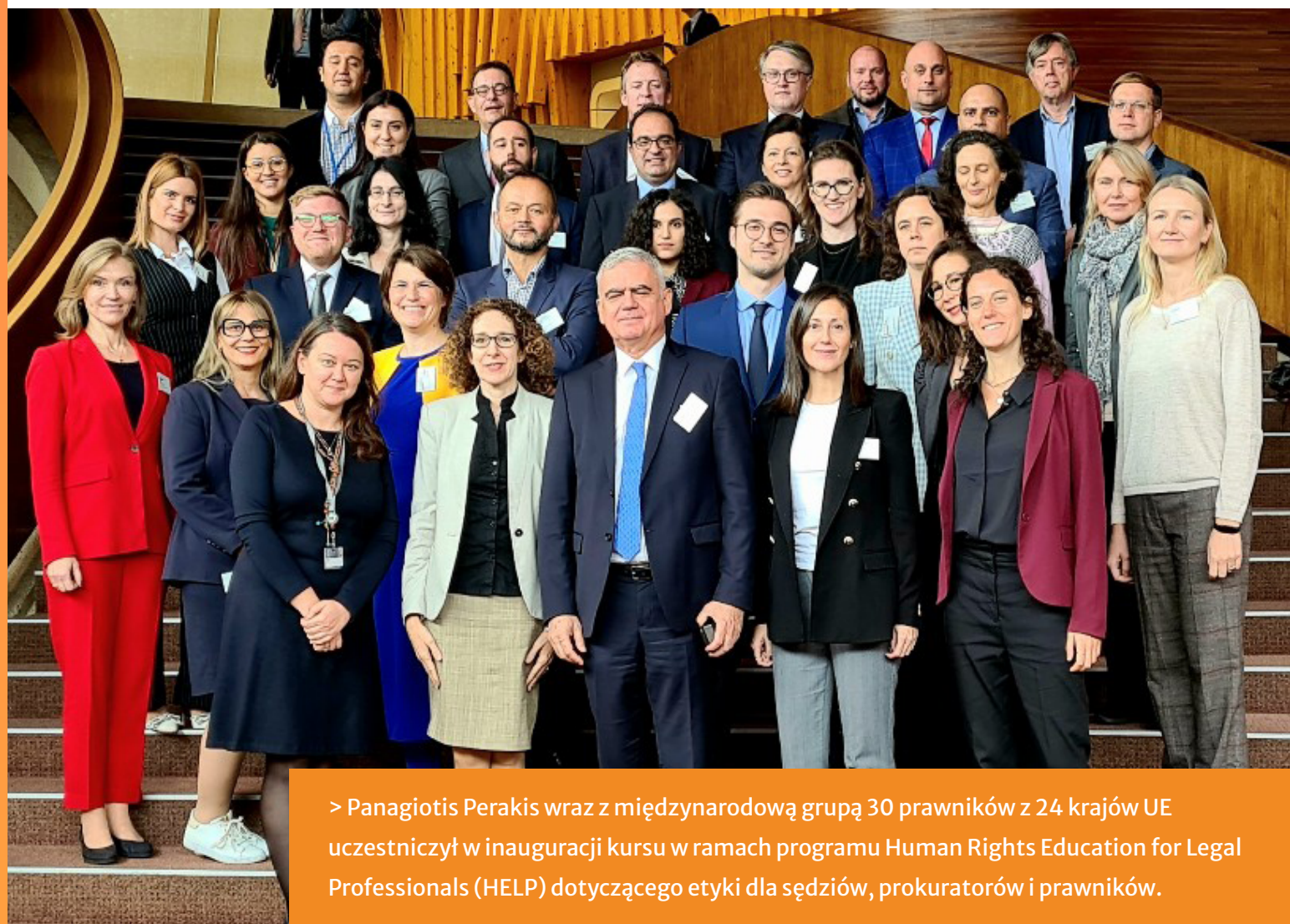
W październiku CCBE przedstawiła [odpowiedź](#) w ramach konsultacji publicznych na temat rozwiązania problemu roli podmiotów umożliwiających niewłaściwe zachowania, które poprzedziły planowany projekt Komisji Europejskiej. W odpowiedzi CCBE zdecydowanie sprzeciwiła się ogólnemu szufladkowaniu prawników jako "osób ułatwiających niewłaściwe zachowania".

Komitet ds. Podatków nadal monitorował wdrażanie dyrektywy Rady w sprawie obowiązkowej automatycznej wymiany informacji w dziedzinie opodatkowania w odniesieniu do podlegających zgłoszeniu transakcji transgranicznych (dyrektywa DAC 6). Komitet monitorował publikację wyroków belgijskiego Trybunału Konstytucyjnego i Trybunału Sprawiedliwości UE dotyczących ważności niektórych przepisów belgijskiego ustawodawstwa krajowego wdrażającego dyrektywę DAC 6.

Wreszcie, CCBE kontynuowała rozwój relacji z Organizacją Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), a w czerwcu 2022 r. przedstawiciele CCBE wzięli udział w spotkaniu Grupy Zadaniowej OECD ds. Przestępstw Podatkowych i Innych w Paryżu, aby przedstawić działalność samorządów i stowarzyszeń prawniczych w zakresie

> Panagiotis Perakis wraz z międzynarodową grupą 30 prawników z 24 krajów UE uczestniczył w inauguracji kursu w ramach programu Human Rights Education for Legal Professionals (HELP) dotyczącego etyki dla sędziów, prokuratorów i prawników.

PRZEWODNICZĄCY: NIKOLAOS KOUTKIAS (GRECJA)

Szkolenia

Jak co roku Komitet zorganizował prezentację rocznego sprawozdania Komisji Europejskiej na temat szkolenia kadr wymiaru sprawiedliwości oraz związaną z tym dyskusję i wymianę poglądów między członkami. Wspierał również Komisję Europejską w gromadzeniu danych od swoich członków na potrzeby kolejnego sprawozdania. W związku z tym zorganizowano webinar na temat sprawozdania dotyczącego europejskich szkoleń kadr wymiaru sprawiedliwości w połączeniu z odpowiednim kwestionariuszem oraz opracowano listę nieformalnych punktów kontaktowych odpowiedzialnych za koordynację i przekazywanie danych dotyczących prawników przeszkolonych w danym kraju.

Komitet i jego członkowie wnieśli również wkład i specjalistyczną wiedzę w organizację konferencji "Kształcenie początkowe pracowników wymiaru sprawiedliwości w służbie państwa prawa", przygotowanej wspólnie przez francuską prezydencję Rady, francuską

Krajową Szkołę Sądownictwa i Komisję Europejską. Materiały i zaktualizowane dane dotyczące szkoleń początkowych dla prawników są dostępne na portalu [E-sprawiedliwość](#).

W ramach współpracy z programem Rady Europy Human Rights Education for Legal Professionals (HELP) Komitet był współorganizatorem imprezy inauguracyjnej oraz dalszego ciągu szkoleń online z zakresu etyki dla prawników prowadzonych przez grupę prawników z różnych krajów UE. Szkolenia te przyniosły doskonałe rezultaty - 96% uczestników pomyślnie ukończyło kurs oraz zadanie końcowe i otrzymało certyfikaty wydane przez HELP i CCBE.

Wreszcie Komitet monitorował realizację przyjętego w 2021 r. Planu działania na rzecz poprawy dostępu prawników do unijnych funduszy szkoleniowych oraz wspierał realizację projektu Komisji Europejskiej dotyczącego nagrywania rozpraw TSUE jako narzędzia szkoleniowego dla wymiaru sprawiedliwości.

Projekty

PRZEGLĄD PROJEKTÓW W 2022 R.

Prowadzenie i przekazanie systemu e-CODEX (Me-CODEX 3)

Dzięki zaangażowaniu ELF CCBE kontynuowała udział w projekcie Me-CODEX. Celem projektu jest utrzymywanie już opracowanych przez e-CODEX usług do czasu przekazania go unijnej agencji eu-LISA oraz przetarcie drogi dla długoterminowego wykorzystania i zrównoważonego zarządzania elementami składowymi e-CODEX. W ramach projektu e-CODEX opracowano elektroniczne elementy składowe tworzące interoperacyjną warstwę komunikacji w ramach systemu e-sprawiedliwość, umożliwiając tym samym elektroniczny dostęp do systemów sądowych poszczególnych państw członkowskich w różnych dziedzinach, takich jak europejskie postępowanie w sprawie drobnych roszczeń czy europejski nakaz zapłaty. W ramach tego projektu CCBE opracowała za pośrednictwem Find-a-Lawyer 2 (FAL

2)mechanizm weryfikacji-IDprawników w postępowaniach prowadzonych z wykorzystaniem systemu e-CODEX. Jeżeli chodzi o projekt Me-CODEX 3, którego celem jest sfinalizowanie przekazania systemu do eu-LISA, CCBE i ELF uczestniczyły w posiedzeniach jego zarządu i rady konsultacyjnej. CCBE i ELF uczestniczyły również w kilku spotkaniach z innymi zainteresowanymi stronami i ministerstwami krajowymi uczestniczącymi w projekcie, a także z Komisją Europejską, które koncentrowały się w szczególności na zapewnieniu wsparcia dla obecnych i przyszłych uczestników systemu e-CODEX. I wreszcie, we wrześniu 2022 roku CCBE zorganizowała dla rady konsultacyjnej projektu Me-CODEX 3 prezentację dotyczącą korzystania przez prawników z systemu e-CODEX.

Sztuczna inteligencja dla prawników (AI4Lawyers)

W 2022 roku CCBE i Europejska Fundacja Prawników (ELF) zakończyły projekt AI4Lawyers, finansowany ze środków Programu Sprawiedliwość Unii Europejskiej. Projekt miał na celu pokazać prawnikom oraz małym i średnim kancelariom prawnym jak lepiej wykorzystywać możliwości oferowane przez nowe technologie, takie jak systemy konwersacyjne, dzięki którym można tworzyć nowe kanały obsługi klientów. 31 marca 2022 r., podczas publicznej prezentacji z udziałem przedstawicieli Parlamentu Europejskiego i Komisji Europejskiej, przedstawicieli samorządów prawniczych, a także prawników, CCBE i

ELF przedstawiły [Przewodnik dotyczący wykorzystywania AI przez prawników i firmy prawnicze w Europie](#). Przewodnik ma za zadanie pomóc prawnikom lepiej wykorzystywać sztuczną inteligencję oraz inne nowatorskie technologie informatyczne w ich codziennej praktyce zawodowej. Ma on charakter edukacyjny i zawiera praktyczne informacje o tym, jakich narzędzi należy używać i jak je stosować. Wydarzenie to stało się również okazją do omówienia wyzwań związanych z cyfryzacją wymiaru sprawiedliwości, transformacją cyfrową firm prawniczych oraz wykorzystaniem sztucznej inteligencji w wymiarze sprawiedliwości.

Kto jest kim

Prezydencja

James MacGuill
Przewodniczący

Panagiotis Perakis
Pierwszy Wiceprezes

Pierre-Dominique Schupp
Drugi wiceprezes

Thierry Wickers
Trzeci wiceprezes

Przewodniczący komitetów i grup roboczych

Noemí Alarcón Velasco
Migracja

Antigoni Alexandropoulou
Prawo spótek

Aldo Bulgarelli
Jakość

Herman Buysens
Ubezpieczenia

Sebastian Cording
Inwigilacja

Bertrand Debosque
Deontologia

Katell Drouet-Bassou
Prawo rodzinne i spadkowe

Carlo Forte
Międzynarodowych usług
prawnych

Alix Frank-Thomasser
Społeczna odpowiedzialność
biznesu (CSR)

Anne Brigitte Gammeljord
Statut

Piers Gardner
Stałe Przedstawicielstwo
przy Europejskim Trybunale
Praw Człowieka (PD STRAS)

Jean-Marc Gollier
Środowisko i zmiany
klimatyczne

Jean-Louis Joris
European Transparency
Register

Nikolaos Koutkias
Szkolenia

Ondrej Laciak
Prawo karne

Christian Lemke
Komitet ds. Przyszłości
Zawodu Prawnika i Usług
Prawnych

Rupert Manhart
Przeciwdziałanie praniu pieniędzy

Jiří Novák
Prawa IT

Laurent Petitti
Europejska konwencja

Pedro Portellano
Europejskie prawo
prywatne

Przemysław Kamil Rosiak
Stałe Przedstawicielstwo przy
Trybunale Sprawiedliwości i
Sądzie Unii Europejskiej oraz przy
Trybunale EFTA (PD Lux)

Elisabeth Scheuba
Dostęp do wymiaru
sprawiedliwości

Claudia Seibel
Finanse

Jacques Taquet
Podatki

Stefan Von Raumer
Prawa człowieka

Joanna Wisła-Płonka
Prawnicy w UE

Roman Završek
Platforma wymiany,
współpracy i kontaktów
zewnętrznych (PECO)

Sekretariat

Simone Cuomo
Sekretarz Generalny

Administracja

Véronique Jamart
Dyrektor ds. finansów
i zasobów ludzkich

Orianne Van der Linden
Asystentka administracyjna

Alexandre Mahé
Tłumacz

Komunikacja

Karine Métayer
Dyrektor ds. komunikacji

Céline Ségure
Specjalista ds. komunikacji
cyfrowej

Sprawy publiczne

Peter McNamee
Dyrektor ds. publicznych
i Starszy Radca Prawny

Radcy prawni

Stéphanie Alves-Schuldt
Starszy Radca Prawny

Indra Bule
Starszy Radca Prawny

Nathan Roosbeek
Radca prawny

Martin Sacleux
Radca prawny

Anna Smolińska
Radca prawny

Yvonne Goettler
Doradca prawny
i komunikacyjny